

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Den föreslagna lagen ska ersätta den gällande lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet. Dessutom föreslås på grund av den nya lagen vissa preciseringar i lagen om indrivning av fordringar, lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.

I propositionen föreslås det att bedrivande av indrivningsverksamhet ska vara en näring som kräver registrering. Samtidigt föreslås att tillståndsplikten för indrivningsverksamhet slopas. Med indrivningsverksamhet avses, liksom i nuläget, indrivning av fordringar för någon annans räkning.

Indrivningsverksamhet ska enligt förslaget få bedrivas endast av en fysisk eller juridisk person som har antecknats i ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Registret ska föras av Regionförvaltningsverket i Södra Finland.

En förutsättning för registrering är att den som gör en registeranmälan är tillförlitlig och solvent. Anmälaren ska ha en anställd som ansvarar för indrivningsverksamheten och som har en genom lämplig examen visad kännedom om den lagstiftning som erfordras för att indrivningsverksamhet ska kunna bedrivas. Den ansvariga personen ska se till att god indrivningssed iakttas i indrivningsverksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs lagenligt. Den ansvariga personen ska dessutom sörja för att de personer som deltar i indrivningsverksamheten har sådan tillräcklig yrkeskompetens som uppgiften förutsätter. Anmälaren ska dessutom kunna ha hand om de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning samt sörja för att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt förslaget ska tillsyn över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet utövas av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Regionförvaltningsverket ska med tvångsmedel kunna ingripa i indrivningsverksamhet som bedrivs på ett osakligt sätt.

Lagarna avses träda i kraft under 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet.....	3
Lagen om indrivning av fordringar	5
Speciallagar	7
2.2 Europeiska unionens lagstiftning och lagstiftningen i de nordiska länderna.....	7
Europeiska unionen.....	7
Sverige.....	8
Norge.....	9
Danmark.....	10
2.3 Bedömning av nuläget	10
3 PROPOSITIONENS MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	13
3.1 Målsättning	13
3.2 Tillämpningsområde	13
3.3 Systemet med registrering.....	13
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	15
4.1 Statsekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna.....	15
4.2 Konsekvenser för ställningen av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet	16
4.3 Konsekvenser i fråga om grå ekonomi.....	17
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	17
5.1 Beredningsskeden och -material.....	17
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	17
DETALJMOTIVERING	19
1 LAGFÖRSLAG	19
1.1 Lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet	19
1.2 Lagen om indrivning av fordringar.....	34
1.3 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	34
1.4 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.....	35
2 IKRAFTTRÄDANDE	35
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	35
3.1 Näringsfrihet	35
3.2 Skyddet av personuppgifter	36
LAGFÖRSLAG.....	38
1. Lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.....	38
2. Lag om ändring av 10 a § i lagen om indrivning av fordringar.....	45
3. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	46
4. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi	47
BILAGA	48
PARALLELLELTEXTER	48
2. Lag om ändring av 10 a § i lagen om indrivning av fordringar.....	48
3. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	49
4. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi	50

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Regeringens proposition med förslag till lag om indrivning av fordringar och lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 199/1996 rd), nedan förslaget till indrivningslag, avläts till riksdagen den 25 oktober 1996. Det centrala målet för propositionen var att förbättra rättsskyddet för de gäldenärer som blir föremål för indrivningsverksamhet. I den lag som föreslogs ingick bestämmelser bl.a. om god indrivningssed, indrivning av konsumentfordringar, indrivningskostnader och övervakning av att lagen iakttas. I förslaget till indrivningslag föreslogs det inte någon tillståndsplikt för indrivningsverksamhet. I samband med lagberedningen ansågs en sådan reglering inte nödvändig, eftersom de bestämmelser om övervakning, tvångsmedel och ersättningsansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet samt de straffbestämmelser som ingick i den föreslagna lagen ansågs vara tillräckliga.

I samband med riksdagsbehandlingen av förslaget till indrivningslag ansåg lagutskottet emellertid att ett godkännande av propositionen förutsatte tillståndsplikt för inkassoverksamheten och begärde i februari 1998 att propositionen kompletteras så att tillståndsplikten genomförs. Därför bereddes en ny skild regeringsproposition, dvs. regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (RP 178/1998 rd), som avläts till riksdagen den 16 oktober 1998. I den regeringspropositionen motiverades tillståndsplikten för indrivningsverksamhet med att det på detta sätt kan säkerställas att de som bedriver indrivningsverksamhet är tillförlitliga, yrkeskunniga och solventa. Lagförslaget godkändes av riksdagen den 11 december 1998.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet

Lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999) trädde i kraft den 1 september 1999, samtidigt med lagen om indrivning av fordringar (513/1999), nedan *indrivningslagen*. Enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet är indrivning som görs för någon annans räkning med vissa undantag näringsverksamhet som kräver tillstånd. Sina egna fordringar får en fordringsägare driva in utan koncession. Enligt 1 § i indrivningslagen avses med indrivning åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning.

Koncession beviljas för en tid av högst fem år. Koncession krävs dock inte för tillfällig indrivningsverksamhet om verksamheten inte har marknadsförts. Tillstånd krävs inte heller bl.a. för sådan indrivningsverksamhet som en sammanslutning eller en stiftelse där staten, en kommun eller något annat offentligt samfund har bestämmande inflytande bedriver för ett offentligt samfunds räkning. En sammanslutnings eller stiftelses fordringar kan likaså drivas in utan tillstånd, om uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten hör till samma i bokföringslagen (1336/1997) avsedda koncern. Koncession krävs inte heller för indrivningsverksamhet som bedrivs av advokater och deras biträden.

En förutsättning för att koncession ska kunna beviljas är att sökanden har rätt att idka näring i Finland och att han eller hon är tillförlitlig och solvent. En ytterligare förutsättning är att sökanden har anmält en person som ansvarig för indrivningsverksamheten som ska se till att god indrivningssed iakttas i indrivningsverksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs

lagenligt. Den ansvariga personen ska råda över sig själv och sin egendom och ha tillräcklig praktisk erfarenhet av indrivningsverksamhet eller lämplig utbildning för indrivningsverksamhet. En ytterligare förutsättning för beviljande av koncession är att sökanden kan sköta de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning samt sörja för att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland är tillståndsmyndighet, och det ska också övervaka den indrivningsverksamhet som kräver tillstånd. Med tanke på tillsynen ska innehavaren av koncessionen till regionförvaltningsverket lämna in kopior av revisionsberättelsen och bokslutet med bilagor inom två månader från det resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. I revisionsberättelsen ska revisorn bl.a. särskilt yttra sig om huruvida innehavaren av koncessionen har hållit de medel som denne drivit in för uppdragsgivarens räkning separat från innehavarens egna medel och förvarat dem på ett tillförlitligt sätt. Innehavaren av koncessionen ska också utan dröjsmål göra en anmälan till regionförvaltningsverket om byte av person som ansvarar för indrivningsverksamheten samt förete en utredning över den nya ansvariga personens behörighet.

Regionförvaltningsverket ska förbjuda sådan verksamhet som bedrivs utan koncession, om verksamheten kräver tillstånd enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet. I lagen finns även bestämmelser om de tvångsmedel som myndigheten kan tillgripa gentemot en koncessionsinnehavare. Regionförvaltningsverket ska återkalla koncessionen, om innehavaren av koncessionen inte längre uppfyller villkoren för beviljande av koncession och inte inom utsatt tid har avhjälpt en brist som hänför sig till dem eller om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten har försummat sina lagenliga skyldigheter. Koncessionen ska återkallas också om innehavaren av koncessionen upprepade gånger försummat bl.a. sin skyldighet att lämna in bokslutshandlingar eller att anmäla byte av ansvarig person. Om det med beaktande av omständigheterna är oskäligt att återkalla koncessionen, kan regionförvaltningsverket i stället ge innehavaren av koncessionen en skriftlig varning.

Den 3 maj 2017 uppgick antalet gällande koncessioner till 122. Av koncessionsinnehavarna var 88 procent aktiebolag, nio procent enskilda näringsidkare och tre procent personbolag. Antalet gällande koncessioner har förblivit relativt stabilt: år 2005 fanns 116 gällande koncessioner och år 2010 var antalet gällande koncessioner 139.

Antalet nya koncessioner har varierat på 2010-talet årligen mellan 16 och 52. År 2014 beviljade regionförvaltningsverket 52 nya koncessioner. År 2015 beviljades 36 nya koncessioner och år 2016 19 nya koncessioner.

Fall med återkallelse av koncession för en som bedriver indrivningsverksamhet har i praktiken varit relativt sällsynta. På 2010-talet har endast två koncessioner återkallats. Åren 2010–2012 gav regionförvaltningsverket sammanlagt två skriftliga varningar för innehavare av koncession. Därefter har antalet utfärdade varningar stigit betydligt. Åren 2013–2014 tilldelades sammanlagt 12 varningar. År 2015 tilldelade regionförvaltningsverket 11 varningar till innehavare av koncession. År 2016 tilldelades 12 varningar. På 2010-talet har dessutom två verksamhetsförbud meddelats på grund av indrivningsverksamhet som bedrivits utan koncession.

Sammanlagt 141 övervakningsärenden anhängiggjordes hos regionförvaltningsverket år 2016. Övervakningen består till största delen av anmälningar som gäldenärerna gör till regionförvaltningsverket och där anmälaren misstänker att inkassobolaget handlar i strid med lagen eller med god indrivningssed och på basis av vilka verket kan inleda tillsynsförfarandet genom att av inkassobolaget begära utredning av saken. Regionförvaltningsverket följer dessutom tidningsannonser och marknadsföringen via internet för att reda ut huruvida någon bedriver indrivningsverksamhet utan koncession. Regionförvaltningsverkets webbplats innehåller an-

visningar och sammandrag över tillsynsbeslut. Till innehavarna av koncession skickas också cirkulär med e-posten där anvisningar lämnas om t.ex. regionförvaltningsverkets beslutspraxis.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland kan nuförtiden söka fram företags handelsregisteruppgifter avgiftsfritt hos Patent- och registerstyrelsens elektroniska informationstjänst (Virre). I informationstjänsten Virre finns det också möjligt att söka bl.a. företags bokslutsuppgifter. De registrerade uppgifterna överförs dock inte till regionförvaltningsverkets datasystem, utan företag ska i allmänhet anmäla ändringarna i uppgifterna till verket. Detta medför kostnader och arbete för företagen och verket, vilket skulle kunna undvikas om uppgifterna uppdaterades automatiskt mellan myndigheternas informationssystem. Det är möjligt att få handelsregisteruppgifter och bokslutsuppgifter från Patent- och registerstyrelsen också via ett elektroniskt gränssnitt. Regionförvaltningsverket har ännu intet anslutit sig till det elektroniska gränssnitt som Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller. I samband med den reform som nu är aktuell och där regionförvaltningsverken ska ersättas av en ny riksomfattande myndighet bör i fortsättningen beaktas den möjlighet till införande av ett elektroniskt gränssnitt som Patent- och registerstyrelsen erbjuder, varvid handelsregisteruppgifterna och bokslutsuppgifterna överförs via Patent- och registerstyrelsens elektroniska gränssnitt direkt till den nya riksomfattande myndighetens system.

Inkassobyråerna är olika stora vad omsättningen och antalet anställda beträffar. En del är riksomfattande, andra är lokala. Vissa byråer driver främst in en viss borgenärsinstans eller borgenärsgrupps fordringar. En del av inkassobyråerna har specialiserat sig. Vissa sköter främst frivillig indrivning i form av massärenden, medan andra har specialiserat sig på fordringsrättegångar.

Till förbundet Suomen Perimistöimistöjen Liitto hör nio inkassobyråer som enligt uppgifter från förbundet sköter över 90 procent av uppdragen inom den frivilliga indrivningsverksamheten i Finland. Cirka 1 300 personer arbetade med indrivningsuppdrag vid förbundets medlemsföretag år 2016. Medlemsföretagen behandlade år 2016 över 10 miljoner nya uppdrag.

Lagen om indrivning av fordringar

I indrivningslagen finns bestämmelser om indrivning av fordringar som förfallit till betalning samt om övriga omständigheter som har samband med indrivningen och som påverkar parternas ställning i ett skuldförhållande. Med indrivning avses åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning. Lagen gäller både sådana indrivningsåtgärder som borgenären själv vidtar och sådana indrivningsåtgärder som vidtas med stöd av ett uppdrag som borgenären ger ett ombud. Uppdragstagaren kan vara en inkassobyrå, en advokatbyrå, en advokat eller en annan person eller sammanslutning som bedriver indrivningsverksamhet och som fått uppdraget att driva in en fordring.

Indrivningslagen är en allmän lag som inte tillämpas om något annat föreskrivs annanstans i lag. Indrivningslagen omfattar inte utsökningsmyndigheternas verksamhet.

I indrivningslagen förbjuds förfarande som strider mot god indrivningssed. Vid indrivningen ska man förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemangen. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentsynpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) och bestämmelser om kreditgivarens skyldigheter gentemot konsumenten i händelse av försenad betalning i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen. Vid indrivningen får inte osann eller vilseledande information ges om påföljderna av en underlåten betalning eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären, oskäliga eller onödiga

RP 206/2017 rd

kostnader eller onödig olägenhet orsakas gäldenären eller gäldenärens integritetsskydd äventyras. En preskriberad fordran eller en fordran som har upphört av andra skäl får inte drivas in.

Gäldenären har rätt att av borgenären på begäran kostnadsfritt få uppdaterade uppgifter om det totala beloppet av sina skulder och grunderna för dem, en specifikation över obetalda skulder och amorteringar på dem samt en utredning över hur upplupna räntor och kostnader på skuldkapitalet bestäms.

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ska, vid indrivning av en konsumentfordran för någon annans räkning eller indrivning av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförs till den som bedriver indrivningsverksamhet, ge eller sända gäldenären ett betalningskrav. Med en konsumentfordran avses i denna lag en näringsidkares fordran som grundar sig på att en konsumtionsnyttighet överlåts till konsumenten eller att en kredit beviljas denne. Ett betalningskrav ska vara skriftligt. Det får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Betalningskravet ska innehålla åtminstone de uppgifter om fordran och betalningen av den som räknas upp i indrivningslagen.

I bestämmelsen om maximibeloppet för indrivningskostnader i fråga om en konsumentfordran föreskrivs om de belopp för vissa indrivningsåtgärder som högst får krävas av gäldenären vid indrivning.

I lagen finns också bestämmelser om i vilken ordning som betalningar ska räknas av från de olika delar som fordran består av. De medel som inluttit vid indrivningen får i första hand räknas av från räntan och först därefter från kapitalet. De medel som inluttit vid indrivningen av en konsumentfordran får användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats.

I bestämmelsen om gäldenärens betalningsskydd föreskrivs att om borgenären har överlåtit indrivningen till någon annan (uppdragstagaren), är en betalning som gäldenären erlagt till uppdragstagaren giltig gentemot borgenären. Ett avtal mellan gäldenären och uppdragstagaren om betalningstiden, sättet för betalningen eller andra arrangemang i anslutning till betalningen av fordran binder också borgenären.

Borgenären har ansvar för ersättande av både en skada som har orsakats till följd av borgenärens eget felaktiga förfarande och en skada som orsakats till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande. Om skada har orsakats till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande, ansvarar också uppdragstagaren för att den skadelidande ersätts för skadan.

I 11 § i indrivningslagen finns bestämmelser om klientmedel. I paragrafen föreskrivs att medel som uppdragstagaren har drivit in för borgenärens räkning ska hållas separat från uppdragstagarens egna medel och deponeras på ett bankkonto eller förvaras på något annat tillförlitligt sätt.

Indrivningen av konsumentfordringar övervakas av konsumentombudsmannen. Marknadsdomstolen, och i vissa fall också konsumentombudsmannen, kan förbjuda ett lagstridigt förfarande och som sanktion förena förbudet med vite.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar osann eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären ska dömas till böter för indrivningsförseelse. Bötesstraff är påföljden också för brott mot 11 § där det föreskrivs att klientmedel ska hållas separata och förvaras på ett tillförlitligt sätt.

Speciallagar

Bestämmelser som gäller uttryckligen indrivningsverksamhet finns också i speciallagar. I 36 § 3 mom. i personuppgiftslagen (523/1999) föreskrivs att den som i form av näring bedriver indrivningsverksamhet och som i denna verksamhet använder eller behandlar personregister och uppgifter i dem, är skyldig att göra en anmälan om sin verksamhet till dataombudsmannen. I 37 § 3 mom. i personuppgiftslagen föreskrivs att av en anmälan som avses i 36 § 3 mom. ska framgå näringsidkarens namn, verksamhetsområde, hemort och kontaktinformation, vilka personregister som används i verksamheten och vilka slags uppgifter de innehåller, hur uppgifter eventuellt lämnas ut ur registren och hur länge de registrerade uppgifterna bevaras, hur skyddet av personregistren har ordnats och hur användningen av personregistren övervakas.

Enligt 16 § i lagen om handelsrepresentanter och försäljare (417/1992) ska handelsrepresentanten, om han fått i uppdrag att uppbära betalningar, hålla mottagna medel avskilda. Representanten har rätt till ett särskilt, skäligt arvode för att han uppbär betalningar, om inte hans provision ska avses omfatta ersättning också för detta uppdrag.

Syftet med lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) är att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, bidra till att dessa avslöjas och utreds samt effektivisera spårning och återtagande av vinningen av brott. Lagen tillämpas på sammanslutningar och näringsidkare av olika slag (anmälningsskyldiga) såsom på innehavare av koncession för indrivningsverksamhet enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet.

Enligt den allmänna bestämmelsen i 1 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) får i näringsverksamhet inte användas ett förfarande som strider mot god affärs sed eller annars är otillbörligt mot en annan näringsidkare. Marknadsdomstolen kan förbjuda en näringsidkare att fortsätta med eller upprepa ett sådant förfarande. Lagens bestämmelser kan tillämpas också på indrivningsförfarandet.

I strafflagen finns likaså bestämmelser som kan bli tillämpliga på indrivningsverksamhet som bedrivs på ett osakligt sätt. Som exempel på straffbara gärningar som eventuellt görs vid osaklig indrivningsverksamhet kan nämnas förskingring, utpressning och ocker.

2.2 Europeiska unionens lagstiftning och lagstiftningen i de nordiska länderna

Europeiska unionen

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner antogs den 16 februari 2011. Direktivet har satts i kraft huvudsakligen genom lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013). Direktivet innehåller inte några bestämmelser om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet. Den näringsrättsliga regleringen av indrivningsverksamhet har lämnats åt medlemsstaterna att prövas nationellt.

Europeiska unionens lagstiftning om dataskydd reformerades, när den allmänna dataskyddsförordningen trädde i kraft den 24 maj 2016. Tillämpningen av dataskyddsförordningen börjar den 25 maj 2018 efter en övergångsperiod på två år, då behandlingen av personuppgifter ska överensstämma med dataskyddsförordningen.

I propositionen ingår bestämmelser som omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde. I lagförslaget om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet finns bestämmelser om behandlingen av personuppgifter i 5 § (Registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet), 6 § (Utlämnande av uppgifter), 7 § (Registeranmälan och anmälan

om ändringar) och 8 § (Förutsättningar för registrering) samt i 15 § (Rätt att få uppgifter ur vissa myndighetsregister). Dessutom finns bestämmelser som hör till dataskyddsförordningens tillämpningsområde i 9 §, som gäller utredning av tillförlitligheten, och i 10 §, som gäller kravet angående solvens.

I de ovan nämnda rättsakterna är det fråga om användningen av det nationella rörelseutrymme som dataskyddsförordningen lämnar. Databehandling är nödvändigt för att den registeransvariges lagstadgade skyldighet ska kunna fullgöras i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. I lagförslaget ingår inte några särskilda bestämmelser om den registrerades rättigheter, utan till denna del tillämpas bestämmelserna i dataskyddsförordningen och i den allmänna nationella lagen. Den registeransvarige ska fastställas i lag.

Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen är det i den nationella lagstiftningen möjligt att föreskriva närmare om exempelvis vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling.

I artikel 86 i dataskyddsförordningen föreskrivs att personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet eller ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse får lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller det offentliga organet omfattas av, för att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning. Bestämmelsen möjliggör sammanjämkning av två grundläggande fri- och rättigheter, dvs. skyddet av personuppgifter och offentlighetsprincipen. I propositionen anses det att de bestämmelser där det hänvisas till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) liksom också de specialbestämmelser som gäller utlämnande av personuppgifter ligger inom det handlingsutrymme som lämnas i artikel 6.3 och artikel 86 i dataskyddsförordningen.

I lagförslagens 9 och 10 § finns bestämmelser om de uppgifter som används som grund för bedömning av tillförlitligheten hos registeranmälan samt av tillförlitligheten och solvensen i fråga om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten. Sådana uppgifter är enligt förslaget bl.a. uppgifter om eventuella fängelse- och bötesstraff som personen dömts till samt uppgifter om försummelse av lagstadgade skyldigheter och uppgifter om solvens. Bestämmelserna är av relevans med avseende på artikel 10 i dataskyddsförordningen. I artikeln föreskrivs att behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 får endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

Uppgifter av det slag som nämns i 9 och 10 § i lagförslaget är sekretessbelagda med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och de omfattas av tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. Den nationella lagstiftningen innehåller således de skyddsåtgärder för skyddande av den registrerades rättigheter och friheter som förutsätts i artikel 10.

Sverige

I Sverige har det år 1974 stiftats en lag om inkassoverksamhet (inkassolag 1974:182) som senare har ändrats flera gånger. Närmare föreskrifter om vissa frågor har meddelats genom förordning. Bestämmelser om inkassokostnader finns i en särskild lag och i en förordning som ansluter sig till den.

RP 206/2017 rd

Som sådan indrivning som avses i inkassolagen betraktas alla åtgärder i syfte att få en skuld indriven utom angivande av tid för betalning eller uppgift om att fordringen, om den inte betalas, kommer att överlämnas till någon annan för inkasso. Lagen tillämpas på enskilda personers indrivning av egna eller närståendes fordringar och dödsbans indrivning av egna fordringar, endast om fordringen har uppkommit i näringsverksamhet eller har övertagits för indrivning.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning är beroende av tillstånd. Tillståndsmyndighet är Datainspektionen, som är datasekretessmyndighet i Sverige. I februari 2017 hade Sverige 208 gällande tillstånd för indrivning. Något tillstånd krävs inte för indrivning av ens egna fordringar eller indrivning av fordringar inom en koncern. Företag som står under tillsyn av den myndighet som övervakar den finansiella marknaden i Sverige (Finansinspektionen) och advokater behöver inte tillstånd.

Tillstånd meddelas för en tid av högst tio år i sänder och endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och ansvarsfullt sätt. För att tillstånd ska kunna fås förutsätts att företaget för ledning av indrivningsverksamheten har en person med juridisk utbildning eller, i vissa fall, i stället för juridisk utbildning en långvarig praktisk erfarenhet av indrivningsverksamhet.

Enligt inkassolagen är en betalning som gäldenären erlagt till den som har fått i uppdrag att driva in en fordran gällande också mot borgenären. Uppdragstagaren ska hålla inkasserade medel avskilda från sina egna medel.

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen och kan, på de grunder som anges i lagen, återkalla ett tillstånd som den har meddelat. Lagen innehåller också straffbestämmelser.

Norge

I Norge har indrivningen av fordringar reglerats ända sedan 1913. Den gällande lagen om inkassoverksamhet (lov om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav, Nr 26, 1988) trädde i kraft 1989. Lagen kompletteras av en författning på förordningsnivå, som bl.a. innehåller bestämmelser om inkassokostnader och ställande av säkerhet. Största delen av lagens bestämmelser, t.ex. de som gäller tillståndsplikt för verksamheten och skyldigheten att ställa säkerhet, tillämpas endast på fortlöpande och yrkesmässig inkassoverksamhet.

För verksamhet som bedrivs yrkesmässigt eller fortlöpande för någon annans räkning krävs tillstånd som beviljas av Norges finansmarknadsmyndighet (Finanstilsynet). Tillståndets giltighetstid har inte begränsats. Både företag och privatpersoner kan beviljas tillstånd. År 2015 fanns i Norge 100 gällande företagstillstånd. Antalet gällande indrivningstillstånd som beviljats privatpersoner uppgick till cirka 1 600. Advokater behöver inte tillstånd, utan de kan bedriva inkassoverksamhet med stöd av det tillstånd som har beviljats för advokatverksamheten.

För att ett personligt indrivningstillstånd ska kunna beviljas krävs minst tre års praktisk erfarenhet av indrivningen av fordringar under de senaste tio åren. Dessutom förutsätts hederlig vandel, vilket visas med ett polisintyg. Ett villkor för beviljande av företagstillstånd är att den person som leder indrivningsverksamheten vid ett företag har ett personligt indrivningstillstånd.

Ett företag som bedriver tillståndspliktig inkassoverksamhet ska ställa säkerhet. Säkerheten kan användas för ersättning av skador som inkassoverksamheten har orsakat borgenären eller

gäldenären. Genom förordning har bestämts att säkerheten ska vara minst 1/40 av beloppet av de fordringar som ska drivas in, dock minst 2 500 000 Nkr.

Finansmarknadsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen och kan, på de grunder som anges i lagen, återkalla ett tillstånd som den har meddelat. Lagen innehåller också straffbestämmelser.

Danmark

I Danmark stiftades en lag om inkassoverksamhet (lov om inkassovirksomhed 14.5.1997 nro 319) år 1997. Med inkassoverksamhet avses i lagen yrkesmässig indrivning av fordringar för någon annans räkning samt yrkesmässig indrivning av fordringar som har köpts efter förfallotiden. Vissa bestämmelser i lagen tillämpas inte på sådan indrivningsverksamhet som bedrivs av advokater och kreditinstitut. Också dessa omfattas dock av de allmänna reglerna om bedrivande av indrivningsverksamhet, såsom god indrivningssed.

Tillståndet för indrivning beviljas av polisen och det beviljas för högst fem år i sänder. I februari 2017 hade Danmark 86 gällande tillstånd för indrivning. Något tillstånd krävs inte av advokater eller kreditinstitut.

För att tillstånd ska kunna beviljas ska sökanden visa att indrivningsverksamheten kommer att bedrivas på ett ansvarsfullt sätt och i överensstämmelse med god inkassosed. Tillstånd kan beviljas personer som fyllt minst 25 år. En förutsättning för beviljande av tillstånd är dessutom bl.a. att sökanden inte har betydliga skulder till offentliga myndigheter och inte har dömts för sådant straffbart förfarande som äventyrar en ändamålsenlig inkassoverksamhet. Om ett företag ansöker om tillstånd ska dess ledning och styrelsemedlemmar uppfylla de villkor som anges i lag.

Sökanden ska ställa säkerhet för att täcka sitt ekonomiska ansvar. Säkerhetens storlek är beroende av inkassoverksamhetens omfattning. Säkerhetens maximibelopp är fem miljoner Dkr. Avvikelse från detta kan dock göras i särskilda fall.

I lagen ingår också bestämmelser om godkännande av tillståndshavarens personal. Bestämmelserna gäller dock endast dem som personligen tar kontakt med gäldenärerna i inkassoärenden.

Inkassoverksamheten övervakas av polisen. Verksamhet som strider mot indrivningstillståndet eller lagens bestämmelser kan leda till att tillståndet återkallas. Lagen innehåller också straffbestämmelser.

2.3 Bedömning av nuläget

Lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet trädde i kraft 1999. Därefter har endast några få ändringar, som beror på ändring av lagstiftningen, gjorts i lagen. Lagen har varit i kraft i nästan 20 års tid, och därför finns det behov av att göra en övergripande översyn av lagen.

Det finns behov att ändra lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet både innehållsmässigt och tekniskt. För att koncession ska kunna beviljas förutsätts att den ansvariga personen för indrivningsverksamheten och sökanden, om sökanden är en fysisk person, råder över sig själv och sin egendom. Enligt en etablerad tolkning innebär detta att som ansvarig person för indrivningsverksamheten inte kan fungera och indrivningsverksamhet inte kan bedrivas av en person som är omyndig eller försatt i konkurs. Enligt 2 § i lagen om förmyndarverksamhet

(442/1999), nedan förmyndarlagen, avses med omyndig den som inte har fyllt 18 år (minderårig) och den som har fyllt 18 år (myndighetsåldern) men förklarats omyndig.

Utgångspunkten i förmyndarlagen är att en domstol genom sitt beslut kan begränsa en persons handlingsbehörighet enligt behov som uppstår i enskilda fall. Enligt förmyndarlagen ska omyndighetsförklaring endast tillgripas som en exceptionell åtgärd. I stället för den tillämpas partiell begränsning av handlingsbehörigheten. En person vars handlingsbehörighet begränsats på detta sätt är inte omyndig enligt förmyndarlagen.

Det kan dock inte anses vara ändamålsenligt att den person som ansvarar för indrivningsverksamheten eller den som bedriver indrivningsverksamhet är en person som är i den mån oförmögen att ta hand om sig själv eller sköta sina ärenden att man varit tvungen att begränsa hans eller hennes handlingsförmåga med stöd av förmyndarlagen. Därför finns det behov att revidera de gällande bestämmelserna.

Enligt den gällande lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet ska den ansvariga personen ha tillräcklig praktisk erfarenhet av indrivningsverksamhet eller lämplig utbildning för indrivningsverksamhet. De krav på yrkeskompetens som ställts på den ansvariga personen kan betraktas som ganska allmänna och de lämnar regionförvaltningsverket mycket rum för tolkning. I praktiken har bedömningen av den praktiska erfarenheten eller utbildningen visat sig vara en svår sak beroende på personernas brokiga bakgrunder. Eftersom den ansvariga personen ska ha kännedom om lagstiftningen på indrivningsområdet finns det behov av att skapa klarhet i kraven på yrkeskompetens och göra dem strängare.

Enligt 5 § i den gällande indrivningslagen är den som ansvarar för indrivningsverksamheten skyldig att se till att god indrivningssed iakttas i verksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs lagenligt. I motiveringarna till den gällande bestämmelsen konstateras det att den ansvariga personens skyldighet att se till att företagets hela indrivningsverksamhet är lagenlig innebär i praktiken att det på varje verksamhetsställe måste finnas tillräckligt yrkeskunniga personer som sköter indrivningsverksamheten (RP 178/1998 rd). Av den gällande lagtexten framgår dock inte att den ansvariga personen har skyldighet att se till att de personer som deltar i indrivningsverksamheten på vart och ett av verksamhetsställena har sådan tillräcklig yrkeskompetens som uppgiften förutsätter. Med tanke på bestämmelsernas exakthet är det motiverat att skyldigheten i fråga nämns i lagen.

För att koncession ska kunna beviljas förutsätts att sökanden är solvent. I 4 § i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet föreskrivs att den som ansöker om koncession betraktas som solvent, om det är uppenbart att sökanden kan svara för sina ekonomiska åtaganden. Enligt motiveringarna till bestämmelsen kan en fysisk person betraktas som solvent, om han råder över sig själv och sin egendom. Solvensen för en annan sökande ska bedömas främst på basis av sökandens bokslutshandlingar. Om ett aktiebolag är sökande, kan t.ex. likvidation betraktas som en sådan grund som visar att bolaget inte kan betraktas som solvent. En sökande som har försummat betydande skattebelopp eller offentligrättsliga avgifter uppfyller inte kravet på solvens. Till ansökan om koncession ska det fogas ett intyg över att sökanden inte har obetalda skatter som har förfallit till betalning (RP 178/1998 rd).

Tillståndsprovningen enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet baserar sig huvudsakligen på de uppgifter om solvens som sökanden själv har lämnat till myndigheten. Bestämmelserna om bedömningen av solvens är ganska begränsade och otillräckliga med avseende på bekämpningen av grå ekonomi. Myndigheterna har inte nödvändigtvis tillgång till uppdaterad information om den ekonomiska ställningen för sökanden och dem som redan innehar koncession och bedriver indrivningsverksamhet, t.ex. om hotande insolvens. Vid till-

ståndsprövningen och den fortlöpande övervakningen av företag som bedriver indrivningsverksamhet finns det behov att i större utsträckning än nuförtiden få tillgång till information.

Enligt den gällande lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet beviljas koncession för högst fem år. Regleringen om koncessionens tidsbundenhet har i praktiken visat sig vara problematisk i de fall där man ska ansöka om ny koncession. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har orsakats onödigt arbete t.ex. på grund av att koncessionsinnehavarna måste påminnas om att en ny koncession ska sökas eftersom koncessionen löper ut. Om ny koncession inte söks då, ska regionförvaltningsverket vidta åtgärder för att förbjuda indrivningsverksamheten om indrivningsverksamheten fortsätter efter att koncessionen löpt ut. Det ovan beskrivna förfarandet är ett onödigt tungt och oändamålsenligt förfarande, eftersom den som bedriver indrivningsverksamhet i regel ansöker om ny koncession efter att förfarandet har inletts.

Enligt den gällande lagen ska det till ansökan om koncession fogas bl.a. ett intyg över att sökanden inte har obetalda skatter som har förfallit till betalning. Sökanden ska också foga sina bokslutshandlingar för föregående räkenskapsperiod till ansökan. Kravet att bokslutshandlingarna ska fogas till ansökan gäller alla sökande som har idkat affärsrörelse under den föregående räkenskapsperioden. Den nuvarande praxisen medför administrativ börda för både regionförvaltningsverket och företagen, eftersom myndigheten ofta blir tvungen att be sökanden komplettera sin ansökan med just ovan nämnda handlingar. Med tanke på övervakningen av att koncessionsinnehavaren är solvent ska innehavaren av koncession nuförtiden lämna bokslutshandlingar till regionförvaltningsverket inom två månader från det att resultaträkningen och balansräkningen fastställts. Regleringen bör revideras så att den som bedriver indrivningsverksamhet inte själv ska behöva lämna ovan nämnda handlingar till regionförvaltningsverket, utan verket ska själv skaffa behövliga uppgifter från Skatteförvaltningen och via Patent- och registerstyrelsens informationstjänst Virre.

Som ett missförhållande kan betraktas även det att trots att regionförvaltningsverket nuförtiden har rätt att av innehavaren av koncession få alla uppgifter som behövs för tillsynen, har de som innehar koncession inte skyldighet att bevara sådana handlingar och uppgifter om indrivningsverksamheten som behövs med tanke på tillsynen. För att denna brist ska kunna avhjälpas finns det orsak att revidera de nuvarande bestämmelserna.

De administrativa sanktioner som regionförvaltningsverket nuförtiden förfogar över kan betraktas som otillräckliga. Detta stämmer särskilt i de fall där den som bedriver indrivningsverksamhet eller annan motsvarande person allvarligt och fortlöpande bryter mot bestämmelserna om indrivningsverksamhet. För att det ska kunna garanteras att indrivningsverksamheten sköts på behörigt sätt anses det behövligt att förse regionförvaltningsverket med mer effektiva metoder att ingripa i lagstridig verksamhet.

Med beaktande av ovan angivna omständigheter finns det behov att reformera regleringen om indrivningsverksamhet i dess helhet. Vid beredningen av propositionen har som alternativ för näringsrättslig reglering jämförts tillståndsförfarande och registreringsförfarande. I praktiken finns det inte någon stor skillnad mellan det huruvida idkande av näringsverksamhet kräver ett tillstånd som beviljas av en myndighet eller registrering i ett register som myndigheten för. I grundlagsutskottets praxis har en registreringsplikt konstitutionellt jämförts med tillståndsplikt (GrUU 15/2008 rd, GrUU 45/2001 rd och GrUU 24/2000 rd).

Med tanke på säkerställande av att indrivningsverksamheten bedrivs på behörigt sätt kan registreringsystemet anses vara ett bättre alternativ än tillståndssystemet. Ett register skapar klarhet i det vilka uppgifter om dem som bedriver indrivningsverksamhet som en myndighet kan ha i sitt register. I registret kan också vissa sanktioner som påförts den som bedriver indrivningsverksamhet antecknas. Nuförtiden är informationen om t.ex. de sanktioner som påförts

dem som bedriver indrivningsverksamhet långt beroende av regionförvaltningsverkets egen informationsverksamhet. Det är dessutom viktigt att de uppgifter om dem som bedriver indrivningsverksamhet vilka finns i registret är allmänt tillgängliga via ett elektroniskt datanät. Övergången till ett registreringsförfarande skulle främja tillgången till indrivningstjänster.

Registreringsförfarandet har visat sig vara en fungerande metod inom de sektorer som regionförvaltningsverket utövar tillsyn över. Exempelvis fastighetsförmedlingsrörelser samt kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån övervakas genom ett registreringsförfarande.

3 Propositionens målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Propositionens målsättning är att reformera den näringsrättsliga lagstiftningen om indrivningsverksamhet så att de problem som uppdragats vid den praktiska tillämpningen av lagstiftningen kan undanröjas. Målet är att säkerställa att indrivningsverksamheten bedrivs på behörigt sätt. Därför ska myndigheten försäkra sig om att de som bedriver indrivningsverksamhet är yrkeskunniga, tillförlitliga och solventa. Målet är samtidigt att underlätta övervakningen av dem som bedriver indrivningsverksamhet och förebygga grå ekonomi.

I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering har propositionen också som mål att lätta den administrativa börda som medförs för dem som bedriver indrivningsverksamhet och att göra tillståndsprocesserna smidigare. I enlighet med regeringsprogrammet förbinder sig den offentliga förvaltningen att endast en gång be om samma information av medborgarna och företagen. Genom denna proposition främjas iakttagandet av denna princip.

I propositionen föreslås det att tillståndsplikten för indrivningsverksamhet slopas och att ett registreringsförfarande införs. I propositionen föreslås att den gällande lagen ersätts i sin helhet av en helt ny lag som innehåller bestämmelser om att indrivningsverksamhet är en näring som kräver registrering. Eftersom indrivningsverksamhet ska få bedrivas endast av den som antecknats i ett register och eftersom registrering förutsätter att de villkor som anges i lag ska vara uppfyllda, skiljer sig det föreslagna förfarandet inte anmärkningsvärt från tillståndsförfarandet. Bestämmelserna om förutsättningarna för registrering ska dock ses över så att de bättre än den gällande lagen ska uppfylla de krav som ställs på modern näringsrättslig reglering. Dessutom föreslås att bestämmelserna om myndighetens rätt att få information i samband med registrerings- och tillsynsförfarandet ska revideras. När det gäller den detaljerade regleringen om registrerings- och tillsynsförfarandet har nyare näringsrättsliga bestämmelser i tillämpliga delar använts som mall.

3.2 Tillämpningsområde

Den föreslagna lagen gäller rätten att bedriva indrivningsverksamhet. Med indrivningsverksamhet avses indrivning av fordringar för någon annans räkning.

3.3 Systemet med registrering

I propositionen föreslås det att indrivningsverksamhet får bedrivas endast av en fysisk eller juridisk person som på basis av gjord anmälan har antecknats i det register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som förs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Förutsättningarna för registreringen motsvarar långt de förutsättningar för beviljande av koncession som anges i den gällande lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet. Registreringsför-

farandet är inte förenat med ändamålsenlighetsprövning, utan alla näringsidkare som uppfyller förutsättningarna för registrering ska antecknas i registret.

Enligt den gällande lagen är en förutsättning för att koncession beviljas att sökanden har rätt att idka näring i Finland. På motsvarande sätt anges det i lagförslaget som förutsättning för registrering att den som ämnar bedriva indrivningsverksamhet och gör en registeranmälan har rätt att idka näring i Finland. Dessutom förutsätts att anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, att anmälaren har uppnått myndighetsålder och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad.

En förutsättning för registrering är också att den som bedriver indrivningsverksamhet i sin tjänst har en ansvarig person som är myndig och tillförlitlig, som inte har försatts i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om den ansvariga personens yrkeskompetens förtydligas och skärps. Enligt förslaget ska den ansvariga personen ha en sådan genom lämplig examen visad kännedom om den lagstiftning som erfordras för att indrivningsverksamhet ska kunna bedrivas.

Enligt den gällande lagen ska koncession beviljas en tillförlitlig och solvent sökande. På motsvarande sätt är en förutsättning för registrering enligt lagförslaget att den som gör en registeranmälan är tillförlitlig och solvent. Tillförlitligheten av dem som bedriver indrivningsverksamhet ska i likhet med den gällande lagen bedömas på basis av den fysiska personens eller, om det är fråga om en juridisk person, de ansvariga personernas straffdomar.

Det föreslås att begreppet solvens ska ses över, så att den föreslagna lagen ska innehålla uttryckliga bestämmelser om vilka omständigheter som regionförvaltningsverket ska beakta vid bedömningen av huruvida anmälaren är solvent och för vilka personer bedömningen av solvens ska göras i det fall att anmälaren är en juridisk person.

Det föreslås dessutom att med tanke på bedömningen av anmälares tillförlitlighet och solvens ska regionförvaltningsverket kunna be Enheten för utredning av grå ekonomi att utarbeta en fullgöranderapport för att uppdraget ska kunna skötas. Syftet med fullgöranderapporterna är att ge en huvudsakligen på sekretessbelagd myndighetsinformation baserad helhetsbild av den organisation eller organisationsanknutna person som rapporten gäller och stödja den uppgift som den myndighet som framställt begäran har genom att underlätta och effektivisera den informationsinhämtning som anknyter till uppdraget och samtidigt stödja bekämpningen av grå ekonomi genom att utöka kännedomen hos den myndighet som behandlar saken om hur organisationen eller den organisationsanknutna personen har skött sina lagstadgade skyldigheter.

Anmälaren ska dessutom kunna ha hand om de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning samt sörja för att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären, liksom även nuförtiden, skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

I propositionen slopas den nuvarande skyldigheten för den som bedriver indrivningsverksamhet att tillstålla regionförvaltningsverket ett intyg över att skatterna är betalda och bokslutshandlingarna från föregående räkenskapsperiod. I fortsättningen ska regionförvaltningsverket skaffa uppgift om betalningen av skatter från Skatteförvaltningen och bokslutsmaterialet från Patent- och registerstyrelsens elektroniska informationstjänst Virre, vilket gör registrerings- och tillsynsförfarandena smidigare och lättar den administrativa bördan för dem som bedriver indrivningsverksamhet.

En ny sak är att den som bedriver indrivningsverksamhet åläggs att bevara de handlingar och uppgifter som har samband med indrivningsverksamheten en viss tid. Syftet med förslaget är

att förbättra regionförvaltningsverkets möjligheter att effektivt övervaka att lagstiftningen iakttas.

I propositionen föreslås att urvalet av tvångsmedel som tillsynsmyndigheten förfogar över blir utvidgat, så att tillsynsmyndigheten till sitt förfogande har sanktioner som lämpar sig för olika situationer. Enligt propositionen ska regionförvaltningsverket förbjuda sådan indrivningsverksamhet som i strid med den föreslagna lagen utövas utan registrering. I den föreslagna lagen ingår dessutom bestämmelser om tvångsmedel som kan riktas mot dem som bedriver indrivningsverksamhet och har registrerats. Den strängaste åtgärden är strykning ur registret varvid den som bedrivit indrivningsverksamhet förlorar sin rätt att bedriva indrivningsverksamhet. Övriga tvångsmedel föreslås vara uppmaning, varning och ett verksamhetsförbud för viss tid, högst sex månader.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Statsekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Propositionen har små konsekvenser för statsfinanserna. Regionförvaltningsverket i Södra Finland ska inrätta ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

Den 3 maj 2017 fanns det 122 giltiga koncessioner som regionförvaltningsverket beviljat. Enligt statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverken åren 2017 (1353/2016) är avgiften för indrivningsväsendets tillståndsbeslut 380 euro. Tillståndet gäller fem år i taget. Den registrering som föreslås i lagförslaget förutsätter av regionförvaltningsverket en betydligt mer omfattande bedömning av anmälarens tillförlitlighet och solvens än nuförtiden, vilket medför större arbetsbörda för verket. Verkets arbetsbörda ökar jämfört med nuläget också till följd av att verket i fortsättningen å tjänstens vägnar ska skaffa sådana handlingar som sökandena nuförtiden själva är skyldiga att tillställa verket. Den avgift som tas ut för registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet bör således vara högre än den nuvarande tillståndsavgiften. Den avgift som tas ut för registrering av en aktör som bedriver indrivningsverksamhet skulle kunna vara t.ex. 500 euro.

I fråga om prestationsbaserade avgifter är det inte möjligt att i förväg fastställa någon exakt kostnads motsvarighet. De föreslagna avgifterna för prestationer motsvarar långt avgifterna för enhetens andra motsvarande register. De avgifter som föreslås för år 2018 är exempelvis i fråga om registrering av förmedlingsrörelser 500 euro och i fråga om registrering av kreditgivare och kreditförmedlare 600 euro när den som registreras tar emot kundmedel.

De ändringar i registeravgifterna som förutsätter att fullgöranderapporter skaffas och undersöks medför extra arbete för regionförvaltningsverken. Den avgift som tas ut för ändringar av personer som är föremål för solvensutredningar skulle kunna vara t.ex. 215 euro. Den avgift som tas ut för byte av ansvarig person för indrivningsverksamheten skulle kunna vara t.ex. 160 euro. Övriga ändringar i registeravgifterna föreslås vara avgiftsfria.

På basis av det ovan sagda kan det uppskattas att avgifterna för registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och avgifterna för ändring av registeravgifterna skulle under det första året efter lagens ikraftträdande inbringa 60 000–70 000 euro och under de följande åren 2 000–3 000 euro.

Kostnadsförslaget för inrättande av ett register är 100 000–200 000 euro utgående från motsvarande registerprojekt som genomförts tidigare. Kostnadsförslaget är cirka 100 000 euro om projektet genomförs som köpt intern tjänst och cirka 200 000 om utomstående leverantör anli-

tas. Exempelvis för det planerade registret för övervakning av penningtvätt har 110 000 euro anslagits för år 2017 och dessutom har 107 000 euro ansökts för år 2018.

Den föreslagna lagen skulle öka arbetsbördan för Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Ökningen skulle vara av engångskaraktär. Detta beror på att de som innehar en koncession enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet ska efter lagens ikraftträdande registrera sig inom en viss tid, om de ämnar fortsätta att bedriva indrivningsverksamhet. Å andra sidan kommer det faktum att tillståndsförfarandet ersätts med ett registreringsförfarande att frigöra regionförvaltningsverkets resurser för tillsyn av annat slag efter att registreringen gjorts. Verkets arbetsbörda minskar dock av att klarhet skapas i förutsättningarna för registrering av dem som bedriver indrivningsverksamhet och att informationsutbytet mellan myndigheterna förbättras. Behandlingen av registeranmälningar medför inte några extra kostnader för regionförvaltningsverket, eftersom kostnaderna för detta ska tas ut av dem som bedriver indrivningsverksamhet i form av åtgärdsavgifter.

De nya befogenheter att få information som föreslås för Regionförvaltningsverket i Södra Finland, undanröjningen av hinder för myndigheternas utbyte av information och utvidgningen av urvalet av tvångsmedel som regionförvaltningsmyndigheten förfogar över är ägnade att effektivisera övervakningen av dem som bedriver indrivningsverksamhet och att öka tillsynens effektivitet. När informationsutbytet mellan myndigheterna underlättas blir det möjligt att på ett ändamålsenligt sätt föra ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Till följd av reformen kommer regionförvaltningsverket att få tillgång till tillförlitliga uppgifter om företag som bedriver indrivningsverksamhet och om de ansvariga personerna vid företagen.

4.2 Konsekvenser för ställningen av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

Lagförslaget förutsätter att de som bedriver indrivningsverksamhet och som omfattas av lagens tillämpningsområde ska låta registrera sig i ett register som förs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Detta medför kostnader för registeranmälan och registreringen för dem som ska registrera sig. Nuförtiden är avgiften för indrivningsväsendets tillståndsbeslut 380 euro. Avgiften för registrering av den som bedriver indrivningsverksamhet skulle kunna vara t.ex. 500 euro. De företag som bedriver indrivningsverksamhet med stöd av den gällande lagstiftningen ska för fortsatt verksamhet ansöka om ny koncession hos regionförvaltningsverket och betala en avgift för tillståndsbeslutet (380 euro år 2017) med fem års intervall. Fastän registreringsavgiften skulle vara högre än tillståndsavgiften, innebär det besparingar för de företag som registreras eftersom avgiften ska vara av engångskaraktär. Dessutom lättas företagens administrativa börda eftersom regionförvaltningsverket skaffar å tjänstens vägnar största delen av de handlingar som behövs. För ändring av registeruppgifterna för dem som är föremål för solvensutredningar skulle man hos dem som bedriver indrivningsverksamhet kunna ta ut en avgift på exempelvis 215 euro och för ändring av person som ansvarar för indrivningsverksamheten en avgift på exempelvis 160 euro.

Många som bedriver indrivningsverksamhet har redan nu i sin tjänst en eller flera personer som har en sådan kännedom om den lagstiftning som erfordras för bedrivandet av indrivningsverksamhet vilken krävs av den ansvariga personen. Några som bedriver indrivningsverksamhet behöver dock anställa en sådan person med krävd yrkeskompetens för uppgiften som ansvarig person eller den befintliga ansvariga personen ska avlägga en lämplig examen, såsom kreditexamen. Avgiften för deltagande i kreditexamen är nuförtiden 3 830 euro.

De nya rättigheter att få information som föreslås för Regionförvaltningsverket i Södra Finland och undanröjning av hindren för informationsutbytet mellan myndigheter minskar den administrativa bördan för företag som bedriver indrivningsverksamhet och företagets kostna-

der. Ikraftträdandet av lagförslaget bedöms kunna medföra kostnader på sammanlagt cirka 70 000 euro för de företag som är skyldiga att registrera sig, när man beaktar både avgifterna för registrering och den administrativa börda som inlämnandet av anmälan medför för företagen. Under de år som följer året för ikraftträdandet av lagen anses dock företagen kunna göra besparingar när bestämmelserna om koncessionens tidsbundenhet slopas. Kostnadseffekten av denna inbesparing bedöms vara cirka 8 000 euro i fråga om befintliga företag (122 företag). När man beaktar kostnaderna under det första året och de besparingar som kommer att göras under de kommande åren förväntas lagförslagets konsekvenser för företagsfältet att bli positiva på lång sikt. Besparingarna kommer dock att förbli relativt små ur samhällsekonomisk synvinkel.

4.3 Konsekvenser i fråga om grå ekonomi

Reformen av de registrerings- och tillsynsförfaranden som gäller aktörer som bedriver indrivningsverksamhet främjar bekämpningen av grå ekonomi.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och -material

Finansministeriet tillsatte den 15 september 2015 ett projekt med uppgift att utreda genomförandet av regeringsprogrammet vid regionförvaltningsverken (på finska Havi). Projektet delades upp i tre delprojekt: 1) Avveckling och förenkling av normer, 2) reform av styrnings-, tillsyns- och tillståndsprocesser och utveckling av regionförvaltningsverkens verksamhet som utgår från kundernas behov samt 3) digitalisering som möjliggör avvecklingen och förenklingen av normer och den kundorienterade verksamheten.

Havi-projektets slutrapport blev färdig den 1 februari 2016. I slutrapporten föreslog Regionförvaltningsverket i Södra Finland i fråga om lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet att inkassobyråernas skyldighet att tillställa regionförvaltningsverket handlingar i samband med ansökan om koncession ska lättas så att regionförvaltningsverket skaffar själv de behövliga uppgifterna ur myndigheternas register. Regionförvaltningsverket föreslog också att bestämmelsen om inkassobyråernas skyldighet att årligen lämna sina bokslutshandlingar till regionförvaltningsverket ska upphävas, eftersom regionförvaltningsverket kan kontrollera bokslutsuppgifterna i handelsregistret. Verket föreslog dessutom att koncessionens tidsbundenhet ska slopas. I stället ska det inrättas ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

Arbets- och näringsministeriet meddelade i sitt utlåtande att ministeriet välkomnar regionförvaltningsverkets förslag i princip och beaktar förslagen när ministeriet under 2016 ska utreda hur tillståndsprocessen vid indrivningsverksamhet skulle kunna utvecklas.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Arbets- och näringsministeriet har begärt utlåtande över utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och till vissa lagar som har samband med den av följande instanser: RAKLI ry, Digna IT Oy, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finanssiala ry FA, Finansinspektionen, Hansel Ab, Enheten för utredning av grå ekonomi, Helsingfors tingsrätt, Finsk Handel rf, Centralhandelskammaren, Konkurrens- och konsumentverket, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry, konsumenttvistenämnden, Luottomiehet - Kreditmännen ry, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, marknadsdomstolen, justitieministeriet, Uleåborgs tingsrätt, Patent- och registerstyrelsen, försvarsministeriet, inrikesministe-

riety, social- och hälsovårdsministeriet, Suomen Asiakastieto Oy, Suomen Asianajajaliitto, Suomen Isännöintiliitto ry, Finlands Kommunförbund, Suomen Oikeusapulakimiehet ry, Suomen Perimistöimintojen Liitto r.y., Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Finlands Revisorer rf, Suomen Vuokranantajat SVA ry, Suomen Yrittäjät ry, Garanti-Stiftelsen, dataombudsmannens byrå, Riksfogdeämbetet, finansministeriet, Skuldrådgivning rf och Vuokralaiset VKL ry.

Sammanlagt 23 remissinstanser har gett utlåtande. Ett sammandrag av utlåtandena kan läsas på webbsidan valtioneuvosto.fi/hankkeet. Majoriteten av de remissinstanser som gett utlåtande understödde förslaget med övergång från tillståndsplikt för indrivningsverksamhet till registrering av dem som bedriver indrivningsverksamhet bl.a. av den orsaken att det minskar den administrativa bördan på verksamhetsutövaren.

Feedbacken från remissinstanserna har beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen i de fall där en ändring av samma typ har föreslagits i flera utlåtanden och inga motsatta åsikter har framförts. Om feedbacken i utlåtandena varit motstridigt till några delar, har inga ändringar i regel gjorts.

Enligt förslaget ska den som bedriver indrivningsverksamhet i sin tjänst ha en person som är ansvarig för indrivningsverksamheten och som har en genom lämplig examen visad kännedom om den lagstiftning som gäller indrivningsverksamheten. En del remissinstanser har betraktat kravet på examen som en positiv sak som förbättrar gäldenärens rättsskydd, medan andra å sin sida har ansett att en tillräckligt lång arbetserfarenhet av indrivningsverksamheten ska räcka för att visa att man har kännedom om lagstiftningen. Övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet har ändrats på grund av feedbacken i utlåtandena, så att den som vid ikraftträdandet av lagen bedriver indrivningsverksamhet förutsätts inte anställa en för indrivningsverksamheten ansvarig person som uppfyller behörighetsvillkoren eller själv skaffa sådan behörighet.

Advokatförbundet Suomen Asianajajaliitto har i sitt remissyttrande fäst uppmärksamhet vid att det av motiveringarna inte framgår varför man av den som bedriver indrivningsverksamhet inte kräver säkerhet vars storlek bestäms enligt verksamhetens omfattning trots att ett sådant krav finns åtminstone i Norge och Danmark. Frågan om en säkerhet eller ansvarsförsäkring som krävs av den som bedriver indrivningsverksamhet var uppe för diskussion i samband med stiftandet av den gällande lagen om indrivningsverksamhet. Då betraktades kravet på säkerhet eller ansvarsförsäkring inte ändamålsenligt av flera olika orsaker. Nämda orsaker beskrivs närmare i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (RP 178/1998 rd).

I remissyttrandena har uppmärksamhet fästs vid behovet av effektiv tillsyn och tillräckligheten av tillsynsresurser samt vid de ofta höga kostnaderna för indrivningen särskilt i fråga om småföretagare. I sitt remissyttrande uppger Suomen Yrittäjät att organisationen inlämnat ett initiativ som gäller ett tak för kostnaderna för indrivning av företagsfordringar till justitieministeriet vars verksamhetsområde täcker saken i fråga.

De förslag till ändringar som justitieministeriet lagt fram i sitt utlåtande har beaktats vid den fortsatta beredningen. De viktigaste materiella ändringarna gäller förutsättningarna för registrering, strykning ur registret samt bedömningen av tillförlitligheten hos registeranmälan samt tillförlitligheten och solvensen hos den som ansvarar för verksamheten. I skedet för remissförfarande har dessutom den straffbestämmelse som ingick i lagförslaget slopats.

I sitt remissyttrande fäste finansministeriet uppmärksamhet vid att man i propositionen inte alls behandlar kostnaderna för inrättande av ett nytt register och för upprätthållande av regist-

ret. Motiveringarna har kompletterats till denna del. Däremot skulle finansministeriets förslag om att myndighetskostnaderna ska täckas genom en årsavgift som ska tas ut av dem som bedriver indrivningsverksamhet kräva mer omfattande utredning bl.a. i fråga om förslagets konsekvenser.

Dataombudsmannens byrå har i sitt remissyttrande fäst uppmärksamhet vid behovet att också i dataskyddsförordningen identifiera en grund för den behandling av personuppgifter som föreslås i propositionen. Motiveringarna till propositionen har kompletterats till denna del.

Dataombudsmannens byrå fäste dessutom i sitt utlåtande uppmärksamhet vid grundlagsutskottets praxis när det gäller att göra uppgifter allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. Med anledning av utlåtandet från dataombudsmannens byrå har propositionens motiveringar till lagstiftningsordning kompletterats och bestämmelsen ändrats.

I förslaget till lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet har efter remissförfarandet gjorts de ändringar som Enheten för utredning av grå ekonomi och finansministeriet ansett vara behövliga, och bestämmelsen om skyldigheten att fullgöra de lagstadgade förpliktelserna har flyttats så att den utgör en del av bedömningen av anmälares tillförlitlighet, när det tidigare utgjorde en del av bedömningen av anmälares solvens.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

1 §. Indrivningsverksamhet. I paragrafen definieras begreppet indrivningsverksamhet. Liksom i nuläget avses med indrivningsverksamhet indrivning av fordringar för någon annans räkning samt indrivning av egna fordringar i de fall då det är uppenbart att fordringarna har mottagits endast för indrivning.

Enligt 1 § i indrivningslagen avses med indrivning åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning. T.ex. det indrivningsförfarande som sker vid en domstol är inte sådan indrivning som avses här och för skötsel av indrivningsrättegångar krävs således inte registrering enligt den föreslagna lagen. I motsats till indrivningslagen gäller den lag som nu föreslås i regel inte sådan indrivning av fordringar som borgenären själv utför. T.ex. vid kreditköp har försäljaren en fordran på gäldenären för köpesumman som han vanligen driver in hos gäldenären när den har förfallit till betalning. Det att borgenären driver in dylika fordringar som ursprungligen uppkommit för borgenären kräver inte registrering enligt den föreslagna lagen.

Den föreslagna lagen kan däremot gälla indrivning av sådana fordringar som borgenären har övertagit av en tidigare borgenär. Det skulle vara relativt enkelt att kringgå de regler som gäller registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, om också indrivningen av fordringar som har övertagits av borgenären utan undantag skulle stå utanför registreringsplikten. Därför föreslås det i paragrafen att indrivning av egna fordringar förutsätter registrering i de fall då det är uppenbart att fordringar som ska drivas in har övertagits endast för indrivning.

Med indrivning av egna fordringar i de fall då det är uppenbart att fordringar som ska drivas in övertagits endast för indrivning avses i denna paragraf detsamma som i den gällande lagen. I detaljmotiveringen till den regeringsproposition som resulterade i stiftandet av lagen om tillståndspflicht för indrivningsverksamhet (RP 178/1998 rd) konstateras att det vanligen är fråga om övertagande av fordringar endast för indrivning i de fall då fordringarna har övertagits ef-

ter det att de har förfallit till betalning. När det gäller en fordran som ännu inte har förfallit till betalning och som har övertagits av en ny borgenär är den avgörande faktorn frågan om det har funnits någon annan motiverad orsak att överföra fordran än det att fordran kan drivas in av en ny borgenär. T.ex. en överföring från köparen till säljaren av en fordran som inte har förfallit till betalning och som har godkänts som betalning vid köp av lös egendom eller överföring av fakturafordringar från borgenären till finansiären i samband med factoringverksamhet är inte sådan övertagning av fordringar som sker enbart i indrivningssyfte. Vid ett köp är avsikten med överföringen att betala köpesumman och inom factoringverksamheten vanligen att ordna säkerhet.

2 §. Avgränsning av tillämpningsområdet. I paragrafen föreskrivs det om de fall som uppfyller kriterierna för indrivningsverksamhet enligt 1 §, men som trots detta inte omfattas av lagens tillämpningsområde. Avgränsningen av tillämpningsområdet motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagens 1 § 3 mom. där sådana fall där någon koncession inte behövs räknas upp.

Enligt momentets 1 punkt tillämpas lagen inte på tillfällig indrivningsverksamhet om verksamheten inte marknadsförs. Innehållet i begreppet tillfällig indrivningsverksamhet bedöms från fall till fall. Indrivningsverksamheten kan betraktas som tillfällig, om den är av engångsnatur eller upprepas endast mycket sällan. Som tillfällig indrivningsverksamhet betraktas exempelvis sådan verksamhet som gäller indrivning av en enskild fordran en eller två gånger under ett år. Som tillfällig verksamhet betraktas dock inte exempelvis utförande av ett indrivningsuppdrag om uppdraget gäller en fordringsstock. Fordringsstocken kan inbegripa hundratal eller tusentals fordringar.

Med tanke på lagens tillämpning saknar det betydelse huruvida indrivningsverksamheten bedrivs yrkesmässigt på det sätt som avses i indrivningslagen eller inte. Yrkesmässig indrivningsverksamhet torde visserligen inte kunna vara tillfällig, men å andra sidan är indrivningsverksamhet som bedrivs oftare än tillfälligt inte nödvändigtvis alltid yrkesmässig.

Lagen ska dock tillämpas på tillfällig indrivningsverksamhet, om indrivningsverksamheten marknadsförs. Med marknadsföring avses tillhandahållande av olika inkassotjänster, såsom reklam för indrivning av fordringar som finns i affärslokaler, tidningar eller på internet. Marknadsföringen kan anses vara ett uttryck för att aktören i fråga har siktet inställt på en mer omfattande och fortlöpande verksamhet. Således utgör t.ex. en reklam för tjänster i inkassobranschen som publiceras i en tidning eller på internet sådan marknadsföring som avses i punkten. En dylik marknadsföring av inkassotjänster som riktar sig till en på förhand icke definierad målgrupp gör att verksamheten alltid omfattas av lagens tillämpningsområde, oberoende av hur omfattande indrivningsverksamheten är i praktiken. Bestämmelserna i lagen ska därför kunna tillämpas trots att antalet indrivningsuppdrag är litet. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. första meningen i den gällande lagen.

Enligt momentets 2 punkt tillämpas lagen inte heller på indrivningsverksamhet som en sammanslutning eller en stiftelse där staten, en kommun, en samkommun eller en församling har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen bedriver för en annan sammanslutnings eller stiftelses räkning som står i en liknande ställning eller för statens, kommunens, samkommunens eller församlingens räkning. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. 1 punkten i den gällande lagen.

Enligt momentets 3 punkt tillämpas lagen inte på indrivning av en sammanslutnings eller en stiftelses fordringar, om uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten hör till samma i bokföringslagen avsedda koncern eller om samma fysiska person har bestäm-

mande inflytande över både uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. 2 punkten i den gällandelagen.

Enligt momentets 4 punkt omfattar lagens tillämpningsområde inte sådana sammanslutningar och verk som bedriver indrivningsverksamhet och som Finansinspektionen övervakar. Lagen om Finansinspektionen (878/2008) trädde i kraft vid ingången av 2009. Genom lagen sammanslogs verksamheterna hos två tillsynsmyndigheter, Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen, till ett enda verk Finansinspektionen. Till de tillsynsobjekt som avses i 4 § i lagen om Finansinspektionen hör t.ex. kreditinstitut, försäkringsbolag och arbetspensionsförsäkringsbolag. Den föreslagna 4 punkten motsvarar i sak 1 § 3 mom. 3 punkten i den gällande lagen. De nuvarande föräldrade laghänvisningarna ändras till hänvisningar till 4 § i lagen om Finansinspektionen.

Enligt momentets 5 punkt avgränsas indrivningsverksamhet som bedrivs av advokater eller deras biträden utanför lagens tillämpningsområde. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. 4 punkten i den gällande lagen.

Advokat är en jurist som har godkänts som medlem i landets allmänna advokatförening, dvs. Finlands Advokatförbund, nedan Advokatförbundet. Advokaternas verksamhet regleras av lagen om advokater (496/1958), Advokatförbundets stadgar som fastställs genom justitieministeriets beslut (934/2004) samt de regler om god advokatsed som godkänts av Advokatförbundet. För att någon ska kunna bli advokat krävs att denne avlagt en lagstadgad juridisk examen och har dessutom bl.a. minst fyra års arbetserfarenhet som jurist, av vilka minst två år som biträdande jurist vid en advokatbyrå och att denne avlagt advokatexamen. En advokat övervakas av Advokatförbundets styrelse och av den disciplinnämnd som finns i anslutning till Advokatförbundet. Advokatverksamheten övervakas också av justitiekanslern, som har rätt att anhängiggöra ett tillsynsärende enligt 7 c § i lagen om advokater, om denne anser att advokaten försummar sina skyldigheter. Justitiekanslern har också rätt att besvära sig över beslut som har meddelats i disciplinära ärenden.

Till en advokats uppgifter hör att i enlighet med de regler som gäller god advokatsed övervaka de biträdande juristerna och den övriga personal som arbetar vid advokatbyrån. En advokat ska särskilt se till att också den personal som är anställd av byrån följer god advokatsed. Eftersom de bestämmelser och regler som gäller skötseln av alla slags uppdrag och eftersom disciplinnämnden och Advokatförbundets styrelse övervakar sina medlemmars verksamhet, har det inte ansetts nödvändigt att utöver den tillsyn som de ovan nämnda parterna utövar utsträcka övervakningen enligt den föreslagna lagen till att också gälla advokater och deras biträden.

Av de nuvarande innehavarna av koncession som bedriver indrivningsverksamhet är 10–15 sådana rättegångsbiträden som erhållit tillstånd, dvs. s.k. rättegångsbiträden med tillstånd. Ett rättegångsbiträde med tillstånd är en i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) avsedd person som avlagt juridisk examen och som beviljats tillstånd av rättegångsbiträdesnämnden. Ett villkor för att tillstånd ska beviljas är bl.a. att personen är tillräckligt insatt i uppdraget som rättegångsombud och rättegångsbiträde. Som tillräckligt insatt i uppdraget betraktas bl.a. den som efter juris magisterexamen avlagt advokatexamen eller fullgjort domstolspraktik eller under ett år varit verksam i andra uppgifter som gör honom eller henne förtrogen med uppdraget som rättegångsombud och rättegångsbiträde. Utöver behörighetsvillkoren ingår i 8 § 1 mom. i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd en förteckning över de skyldigheter i anslutning till rättegångsärenden som ankommer på ett rättegångsbiträde med tillstånd. Enligt förarbetena till lagen framgår det av momentet att ett rättegångsbiträde med tillstånd är skyldigt att iaktta de skyldigheter som anges där endast i sina uppdrag som rättegångsombud och rättegångsbiträde. Detta innebär att tillhandahållande av juridiska tjänster

RP 206/2017 rd

som inte hänför sig till rättegångar, såsom upprättande av handlingar och rådgivning, inte omfattas av skyldigheten (RP 318/2010 rd).

Enligt 9 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd står ett rättegångsbiträde med tillstånd i ett uppdrag enligt 8 § under tillsyn av justitiekanslern, den tillsynsnämnd som avses i lagen om advokater och rättegångsbiträdesnämnden. Enligt motiveringarna till paragrafen ska tillsynen med andra ord gälla endast sådan verksamhet som ett rättegångsbiträde med tillstånd bedriver som rättegångsombud och rättegångsbiträde. Tillsynen ska således inte utsträckas t.ex. till eventuella andra slags juridiska tjänster som ett rättegångsbiträde med tillstånd tillhandahåller (RP 318/2010 rd).

Tillsynen enligt lagen om rättegångsbiträden med tillstånd utsträcker sig inte till sådan indrivningsverksamhet som ett rättegångsbiträde med tillstånd bedriver. Av denna anledning är det motiverat att ett rättegångsbiträde med tillstånd som bedriver indrivningsverksamhet också i fortsättningen omfattas av regleringen om och tillsynen över indrivningsverksamhet.

Enligt momentets 6 punkt tillämpas lagen inte på sådan indrivning av ett dödsbos fordringar som en delägare i dödsboet eller boutredningsmannen utför. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. 5 punkten i den gällande lagen.

Enligt momentets 7 punkt tillämpas lagen inte på sådan indrivning av ett konkursbos fordringar som konkursboets boförvaltare utför. Förslaget motsvarar 1 § 3 mom. 6 punkten i den gällande lagen.

Till momentet har fogats en ny 8 punkt. Enligt 8 punkten tillämpas lagen inte på näringsidkare som etablerat sig i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som tillfälligt bedriver indrivningsverksamhet i Finland. Med tillfälligt bedrivande av indrivningsverksamhet avses tillhandahållande av indrivningstjänster utan att kriterierna för etablering uppfylls. Enligt rättspraxisen vid Europeiska unionens domstol avses med etablering ett faktiskt utövande av en ekonomisk verksamhet genom fast etablering för en obegränsad period. När frågan om verksamhetens tillfälliga art bedöms beaktas enligt rättspraxisen vid EU:s domstol utöver tjänstens varaktighet, dessutom också hur ofta den tillhandahållits och dess regelbundenhet och kontinuitet. Gränsdragningen mellan etablering och tillfälligt tillhandahållande av tjänster ska i sista hand göras skilt i varje enskilt fall. Det har inte fastställts någon maximal längd för tjänstens varaktighet utan den kan variera till och med mycket från fall till fall. Att verksamheten är tillfällig utesluter inte att den som tillhandahåller tjänster kan förse sig med en viss infrastruktur i värdmedlemsstaten, däri inbegripet ett kontor eller en byrå, i den mån detta är nödvändigt för att kunna fullgöra den ifrågavarande tjänsten (bl.a. mål C-215/01, Bruno Schnitzer, REG 2003, s. I-14847).

Det bör dock noteras att enligt fast rättspraxis vid EU:s domstol (bl.a. mål 33/74, Van Binsbergen, ECR 1974, s. 1299) behåller en medlemsstat rätten att vidta åtgärder mot en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat men helt eller till största delen riktar sin verksamhet mot den första medlemsstatens territorium, om etableringsorten har valts i syfte att kringgå den lagstiftning som skulle ha varit tillämplig på leverantören om denne hade varit etablerad på den första medlemsstatens territorium. Enligt denna rättspraxis skulle lagen alltså i dylika fall trots 8 punkten kunna tillämpas också på näringsidkare som etablerat sig i en annan medlemsstat inom EES.

I paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse om att momentets 3, 6 och 7 punkt inte skall tillämpas, om det är uppenbart att fordran har överförs till uppdragsgivaren, dödsboet eller konkursboet endast för indrivning. Förslaget motsvarar till sitt innehåll 1 § 4 mom. i den gällande lagen.

3 §. Rätt att bedriva indrivningsverksamhet. Enligt paragrafen får indrivningsverksamhet bedrivas endast av en enskild näringsidkare eller juridisk person som har registrerat sig som aktör som bedriver indrivningsverksamhet enligt den föreslagna lagen. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse.

4 §. Ansvarig person. I paragrafen finns bestämmelser om den allmänna behörigheten, yrkeskompetensen och skyldigheterna för en person som är ansvarig för indrivningsverksamheten. Paragrafens 1 mom. ersätter de gällande behörighetsvillkoren för och de kompetenskrav som ställs på en ansvarig person. Enligt förslaget ska den ansvariga personen vara en myndig och tillförlitlig person som inte har försatts i konkurs och för vilken det inte har förordnats en intressebevakare, och vars handlingsbehörighet inte har begränsats.

Om en aktör som bedriver indrivningsverksamhet är en fysisk person kan han eller hon själv fungera som ansvarig person. I 9 § finns närmare bestämmelser om vad som avses med tillförlitlighet. Av Rättsregistercentralens konkurs- och företagssaneringsregister fås uppgifter om eventuell konkurs. Med stöd av 67 § 4 mom. i lagen om förmyndarverksamhet har man rätt att få uppgifter om eventuella begränsningar i en persons handlingsbehörighet ur registret över förmyndarskapsärenden.

För att uppgiften som ansvarig person ska kunna skötas korrekt förutsätts att den ansvariga personen är i tjänst hos den som bedriver indrivningsverksamhet. Det förutsätts dock inte att den ansvariga personen själv ska utföra indrivningsuppdrag. Att vara i tjänst hos en aktör som bedriver indrivningsverksamhet betyder först och främst att den ansvariga personen står i ett anställningsförhållande till den som bedriver indrivningsverksamhet. Att vara medlem i ett organ hos en juridisk person som bedriver indrivningsverksamhet kan också jämföras med att vara i tjänst hos en aktör som bedriver indrivningsverksamhet. Således är exempelvis en styrelsemedlem i eller verkställande direktören för ett aktiebolag som bedriver indrivningsverksamhet i tjänst hos den aktör som bedriver indrivningsverksamhet på det sätt som avses i bestämmelsen. Personen i fråga ska dock ha en sådan ställning inom organisationen hos den aktör som bedriver indrivningsverksamhet att det är faktiskt möjligt för honom eller henne att sköta uppgiften som ansvarig person.

På grund av den krävande naturen hos uppgifterna för den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten föreslås att de krav på yrkeskompetens som nuförtiden ställs på den ansvariga personen preciseras och skärps. Enligt förslaget ska den ansvariga personen ha en genomlämplig examen visad kännedom om sådan lagstiftning som behövs med tanke på bedrivandet av indrivningsverksamhet. Den ansvariga personen ska känna till lagstiftningen om indrivningsverksamhet och i enskilda fall också speciallagstiftningen. Av denna orsak är det motiverat att den ansvariga personen förutsätts ha avlagt lämplig högskoleexamen t.ex. juris kandidatexamen eller kandidat- eller magisterexamen i ekonomiska vetenskaper eller viconotarieexamen eller rättsnotarieexamen. Om den ansvariga personen inte har sådan lämplig högskoleexamen som avses ovan, kan yrkeskompetensen visas genom en avlagd kreditexamen. Kreditexamen ordnas av Markkinointi-instituutti som är en rikstäckande särskild yrkesläroanstalt. Avläggande av kreditexamen tar cirka nio månader.

I paragrafens 2 mom. första meningen föreskrivs att den ansvariga personen är skyldig att se till att god indrivningssed iakttas i indrivningsverksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs lagenligt. Den föreslagna meningen är densamma som första meningen i 5 § i den gällande lagen. Bestämmelser om god indrivningssed finns i 4 § i indrivningslagen. Innehållet i god indrivningssed har preciserats i en anvisning som konsumentombudsmannen utarbetat år 2014. I syfte att upprätthålla och utveckla sin yrkeskompetens ska den ansvariga personen följa lagstiftningen om indrivningsverksamheten, tillämpningspraxisen i fråga om lagstiftning, litteraturen och andra publikationer på området samt delta i utbildningen inom branschen.

Med tanke på gäldenärens rättsskydd är det viktigt att företagets hela personal bedriver indrivningsverksamheten på det sätt som förutsätts i lagen. Den tillsyn som den ansvariga personen utövar över att god indrivningssed iakttas vid verksamheten och att verksamheten annars är lagenlig kan inte vara passiv, utan denne måste också på eget initiativ genom att meddela anvisningar se till att de som deltar i indrivningen i sin verksamhet iakttar lagens bestämmelser. Om företaget bedriver indrivningsverksamhet på flera olika verksamhetsställen, ska den ansvariga personen se till att indrivningsverksamheten på varje verksamhetsställe bedrivs lagenligt.

Momentets andra mening är ny. Enligt förslaget ska den ansvariga personen sörja för att de personer som deltar i indrivningsverksamheten har sådan tillräcklig yrkesskicklighet som uppgiften kräver. I praktiken är den ansvariga personen skyldig att se till att varje person som deltar i indrivningsverksamhet på ett verksamhetsställe har sådan tillräcklig yrkeskompetens som behövs för att sköta uppgiften. Om t.ex. en person som inte har tillräcklig yrkeskompetens för sina uppgifter anställs hos en som bedriver indrivningsverksamhet, ska den ansvariga personen se till att denne informeras om sina uppgifter på lämpligt sätt. Försummelse av de skyldigheter som ålagts den ansvariga personen i 2 mom. kan leda till administrativa påföljder enligt 16 §.

5 §. Registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om att Regionförvaltningsverket i Södra Finland ska föra ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Registret ska kallas registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om vilka uppgifter om de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som ska antecknas i registret. Enligt momentets 1 punkt ska i registret antecknas fullständigt namn och personbeteckning för en enskild näringsidkare. Om en enskild näringsidkare saknar finländsk personbeteckning antecknas hans eller hennes födelsetid. I registret antecknas dessutom firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning och besöksadresser till varje verksamhetsställe där indrivningsverksamhet bedrivs. Med verksamhetsställe avses en byggnad, ett rum eller annat utrymme som den som bedriver indrivningsverksamhet använder för att sköta kundbetjäningen. Ett företag som bedriver indrivningsverksamhet ska alltid ha minst en besöksadress.

Om den som bedriver indrivningsverksamhet är en juridisk person, ska i registret enligt momentets 2 punkt antecknas den juridiska personens firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till varje verksamhetsställe där indrivningsverksamhet bedrivs.

Enligt momentets 3 punkt ska i registret antecknas fullständigt namn och personbeteckning, eller om sådan saknas, födelsetid för den person som ansvarar för indrivningsverksamheten och för de andra personer vilkas tillförlitlighet utretts i samband med behandlingen av registeranmälan. Om personen i fråga saknar finländsk personbeteckning, antecknas hans eller hennes födelsetid i registret. I 9 § i den föreslagna lagen finns närmare bestämmelser om vad som avses med tillförlitlighet.

Enligt momentets 4 punkt ska i registret antecknas det datum då den aktör som bedriver indrivningsverksamhet har antecknats i registret.

Enligt momentets 5 punkt ska i registret antecknas till aktören som bedriver indrivningsverksamhet riktade varningar och sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite. Bestämmelser om dylika sanktioner finns i 16 § 2 mom.

Enligt momentets 6 punkt ska i registret antecknas skälet till och tidpunkten för strykning ur registret. Bestämmelser om strykning ur registret finns i 17 §.

Enligt paragrafens 3 mom. ska i registret även antecknas uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 16 § 1 mom. att bedriva indrivningsverksamhet utan registrering. Uppgifterna behövs för att regionförvaltningsverket ska kunna övervaka att förbudet iakttas. Uppgifter får dock bevaras i registret endast en begränsad tid. Enligt förslaget ska uppgiften om förbud samt uppgiften om till aktören som bedriver indrivningsverksamhet meddelade varningar och sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite strykas ur registret när fem år har förflutit från utgången av det år då förbudet meddelades eller en annan sanktion fastställdes.

6 §. Utlämnande av uppgifter. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur registret. Målet för den föreslagna regleringen är att uppgifterna i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet ska vara lättillgängliga för alla. Bestämmelsen behövs för att uppdragsgivare, när de så önskar, ska kunna försäkra sig om att en aktör som bedriver indrivningsverksamhet handlat korrekt i sin tidigare verksamhet. Detta skulle förbättra också gäldenärernas ställning.

I registret lagras också personuppgifter om fysiska personer, såsom namn och personbeteckning. Registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet är alltså delvis ett personregister. Enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form endast om mottagaren enligt personuppgiftslagen har rätt att hantera sådana personuppgifter. Ett sådant villkor kan inte uppfyllas om uppgifter lämnas ut via ett elektroniskt datanät. Begränsningen behövs inte heller med tanke på integritetsskyddet, om personbeteckningar för dem som registrerats inte lämnas ut via det elektroniska datanätet.

Enligt 1 mom. får uppgifter ur registret lämnas ut i form av utskrift, göras allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämnas ut på något annat sätt i elektronisk form. Det ska vara möjligt att i ett offentligt datanät hämta uppgifter om varningar som utfärdats till fysiska personer med stöd av den föreslagna lagen samt uppgifter om förelägganden och förbud som förenats med vite bara med enkel sökning där sökvillkoret är personens namn.

Enligt 2 mom. får personbeteckning dock lämnas ut endast i de fall där uppgifter lämnas i form av utskrift eller i teknisk lagringsform. En förutsättning för att uppgifter får lämnas ut är då att mottagaren av uppgifterna enligt 13 § i personuppgiftslagen eller enligt någon annan lag har rätt att hantera personuppgifter som innehåller personbeteckningar.

7 §. Registeranmälan och anmälan om ändringar. I 1 mom. finns bestämmelser om anmälningsskyldighet. Enligt förslaget ska den som har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet göra en anmälan för anteckning i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. I den föreslagna lagen kallas den anmälningsskyldige anmälaren. Anmälan görs till Regionförvaltningsverket i Södra Finland. I momentet föreskrivs det dessutom om innehållet i registeranmälan.

Enligt momentets 1 punkt ska i registret antecknas fullständigt namn och personbeteckning, eller om sådan saknas, födelsetid för en enskild näringsidkare. Dessutom ska nämnas firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till varje verksamhetsställe där indrivningsverksamhet bedrivs.

Om den som gör anmälan är en juridisk person, ska i anmälan nämnas den juridiska personens firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande be-

teckning och besöksadresser till varje verksamhetsställe där indrivningsverksamhet bedrivs. Den föreslagna 1 punkten motsvarar bestämmelsen i 6 § 1 mom. i den gällande lagen.

Enligt momentets 2 punkt ska i anmälan nämnas fullständigt namn och personbeteckning, eller om sådan saknas, födelsetid för den person som ansvarar för indrivningsverksamheten. Den ansvariga personen ska ha en sådan i 4 § 1 mom. avsedd, genom lämplig examen visad kännedom om lagstiftningen som behövs med tanke på bedrivandet av indrivningsverksamhet. Den utredning över den ansvariga personens kännedom om lagstiftningen som ska ingå i anmälan visas genom examensbevis. Förslaget motsvarar annars bestämmelsen i 6 § 1 mom. och i 6 § 2 mom. 5 punkten i den gällande lagen, men bestämmelsen har kompletterats och preciserats i fråga om den ansvariga personens personuppgifter och utredningen över yrkeskompetens.

Enligt momentets 3 punkt ska i anmälan inkluderas ansvariga personens skriftliga samtycke till uppgiften. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse.

Enligt momentets 4 punkt ska i anmälan lämnas uppgift om de i 9 § 3 mom. avsedda personer vars tillförlitlighet ska bedömas, om anmälaren är en juridisk person. Av anmälan ska framgå den juridiska personens verkställande direktör och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar över 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag. Förslaget motsvarar, med vissa preciseringar som gäller den juridiska personens organ och ägare, 6 § 2 mom. 2 punkten i den gällande lagen.

Enligt momentets 5 punkt ska i anmälan lämnas en utredning över hur anmälaren ämnar se till att de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning och de egna medlen hålls åtskilda samt att de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning förvaras på ett tillförlitligt sätt. De medel som indrivs för en uppdragsgivarens räkning kallas "kundmedel". Anmälaren ska lämna en utredning över att kundmedlen styrs till och deponeras på ett särskilt konto för kundmedel som öppnats på ett kreditinstitut. I utredningen ska också specificeras det konto på vilket kundmedlen kommer att förvaras. Dessutom ska en utredning företas över de övriga sätt som syftar till att förhindra att kundmedlen och anmälares egna medel blandas. Sådana sätt kan vara t.ex. olika kundhanterings- och bokföringssystem. Förslaget motsvarar bestämmelsen i 6 § 2 mom. 6 punkten i den gällande lagen.

Enligt momentets 6 punkt ska i anmälan inkluderas en utredning över hur anmälaren ämnar säkerställa att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt. Som utredning, liksom även nuförtiden, duger en i 36 § 3 mom. och 37 § 3 mom. i personuppgiftslagen avsedd kopia av en verksamhetsanmälan till dataombudsmannen. Förslaget motsvarar 6 § 2 mom. 7 punkten i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkets rätt att få ytterligare upplysningar och utredningar av anmälaren. Upplysningarna och utredningarna ska vara sådana som behövs för bedömning av huruvida förutsättningarna för registrering uppfylls. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Begäran om ytterligare upplysningar och utredningar kan vara på sin plats t.ex. om regionförvaltningsverket inte får sådana uppgifter om anmälaren ur straffregistret som behövs för att kunna utreda anmälares tillförlitlighet. Med stöd av 4 a § i straffregisterlagen (770/1993) kan uppgifter ur straffregistret lämnas ut till regionförvaltningsverket för utredning av en persons tillförlitlighet. Om ägarna till eller ledningen för ett företag som bedriver indrivningsverksamhet består av utlänningar eller personer som bor i utlandet, framgår inte personernas brottsliga bakgrund nödvändigtvis av straffregis-

teruppgifterna. I ett sådant fall ska anmälaren på begäran av regionförvaltningsverket lämna ett utdrag eller annan motsvarande utredning om en persons brottsliga bakgrund som getts av en myndighet i en annan stat. Om något brottsregisterutdrag eller annan motsvarande utredning inte fås av myndigheten i den andra ifrågavarande staten, ska det räcka med att anmälaren lämnar ett intyg som utfärdats av en myndighet eller en annan utredning över att det inte är möjligt att få brottsregisterutdrag eller annan motsvarande utredning.

Enligt paragrafens 3 mom. ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet utan dröjsmål anmäla ändringar i de i registret införda uppgifterna till regionförvaltningsverket. Om den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten byts, ska bytet anmälas till regionförvaltningsverket inom en månad från det att den föregående ansvariga personens uppgift upphört. Om indrivningsverksamheten upphör, ska en anmälan om detta göras till regionförvaltningsverket. I den gällande lagen finns inga motsvarande bestämmelser. Bestämmelser om påföljderna för försummelse av de skyldigheter som anges i momentet finns i 16 §.

8 §. Förutsättningar för registrering. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de förutsättningar under vilka regionförvaltningsverket ska anteckna en aktör som bedriver indrivningsverksamhet i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Regionförvaltningsverket får inte tillämpa ändamålsenlighetsprövning när det fattar beslut om registrering, fastän det från fall till fall, och särskilt vid bedömningen av anmälares solvens, kan uppstå tolkningsoklarhet av viss grad. Förslaget motsvarar till sitt innehåll långt 2 § i den gällande lagen. Förslaget avviker dock från den gällande bestämmelsen på det sättet att man här i stället för förutsättningar för beviljande av koncession föreskriver om förutsättningar för registrering.

Enligt momentets 1 punkt förutsätter registreringen att anmälaren har rätt att idka näring i Finland. Bestämmelser om rätten att idka näring finns i 1 § i lagen angående rättighet att idka näring (122/1919). Punkten motsvarar 2 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen.

Till momentet fogas en ny 2 punkt. I 2 punkten förutsätts att anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, att anmälaren har uppnått myndighetsålder och att han eller hon inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad och att någon intressebevakare inte har förordnats för honom eller henne.

I momentets 3 och 4 punkt föreskrivs att en förutsättning för registreringen är att anmälaren är tillförlitlig och solvent. Punkterna motsvara i sak det inledande stycket i 2 § 1 mom. i den gällande lagen. Bestämmelser om tillförlitlighet finns i 9 § och om solvens i 10 §.

I momentets 5 punkt förutsätts att anmälaren har anmält en person som uppfyller förutsättningarna enligt 4 § 1 mom. som ansvarig för indrivningsverksamheten. Punkten motsvarar bestämmelsen i 2 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen.

Anmälares ska se till att de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning (kundmedel) och anmälares egna medel hålls åtskilda och att kundmedlen förvaras på ett tillförlitligt sätt. Enligt momentets 6 punkt är en förutsättning för registrering att anmälares har förmåga att ha hand om kundmedlen. Punkten motsvarar bestämmelsen i 2 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen.

Enligt momentets 7 punkt är en förutsättning för registrering att anmälares har förmåga att se till att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt. Punkten motsvarar bestämmelsen i 2 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om vägran att registrera en aktör som bedriver indrivningsverksamhet. Regionförvaltningsverket får vägra registrering, om det med beaktande av om-

ständigheterna är uppenbart att anmälaren har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet såsom ombud för någon annan. Syftet med bestämmelsen är att förhindra någon sådan person som t.ex. på grund av sin tvivelaktiga bakgrund sannolikt inte skulle uppfylla kriterierna för registrering, men som genom en mellanhand försöker komma in i branschen, från att bedriva sådan verksamhet som avses i den föreslagna lagen.

9 §. Tillförlitlighet. I paragrafen definieras vad som i 8 § 1 mom. 3 punkten avses med tillförlitlighet.

Enligt 1 mom. 1 punkten betraktas anmälaren och den som är ansvarig för indrivningsverksamheten inte som tillförlitlig om denne genom en lagakraftvunnen dom under de fem senaste åren före bedömningen av tillförlitlighet har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren före bedömningen har dömts till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att denne är uppenbart olämplig för att bedriva indrivningsverksamhet, för att äga en sammanslutning eller stiftelse som bedriver indrivningsverksamhet eller för att vara styrelsemedlem eller ersättare, verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör eller på annat sätt medlem av högsta ledningen eller vara ansvarig person för indrivningsverksamheten i en sådan sammanslutning.

På bedömningen av tillförlitligheten inverkar sådana brott som visar att personen i fråga är uppenbart olämplig för indrivningsverksamhet. Olämpligheten anses särskilt framgå av sådana lagstridiga åtgärder som syftar till att eftersträva nytta på uppdragsgivarens bekostnad. Sådana brott är exempelvis bedrägeri och förskingring. Också brott som hänför sig till försummelser av skyldigheter inom affärsverksamheten, t.ex. bokföringsbrott, kan vanligen betraktas som sådana brott vilka visar att personen i fråga är uppenbart olämplig att bedriva indrivningsverksamhet.

Enligt momentets 2 punkt betraktas anmälaren och den ansvariga personen inte som tillförlitlig i det fall heller då denne annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för en sådan uppgift som avses i 1 punkten. Exempelvis skulle en dom som inte vunnit laga kraft för ett brott som avses i 1 punkten kunna visa att personen är uppenbart olämplig för uppgiften i fråga.

Att en person är uppenbart olämplig för uppgiften förutsätter inte att personen i fråga har dömts till straff för ett brott. Denne kan också ha meddelats näringsförbud enligt lagen om näringsförbud (1059/1985). Upphovet till förbudet kan t.ex. vara försummelser i anslutning till skattskyldigheten eller bokföringen. Det är klart att om förbudet fortfarande är i kraft, kan indrivningsverksamhet inte bedrivas, men också ett näringsförbud som redan har upphört kan beaktas vid bedömningen av personens tillförlitlighet.

Enligt 2 mom. betraktas anmälaren inte heller som tillförlitlig om denne upprepade gånger eller i betydande grad har försummat att fullgöra de registrerings-, anmälnings- och betalningskyldigheter som anges i lagrummet. Vid bedömningen beaktas försummelser som skett under de tre senaste åren före bedömningen.

När tillförlitligheten bedöms ska vikt fästas vid innehållet i försummelserna, upprepningen av dem och försummelsernas värde i euro. Enstaka eller i fråga om penningbeloppet små försummelser visar typiskt inte att anmälaren är opålitlig.

I paragrafens 3 mom. förklaras vilka som omfattas av kravet på tillförlitlighet enligt 8 § 1 mom. 3 punkten, när anmälaren är en juridisk person. För att kravet på tillförlitlighet ska uppfyllas när det är fråga om juridiska personer, ska alla parter som räknas upp i bestämmelsen vara tillförlitliga. Enligt förslaget gäller tillförlitlighetskravet verkställande direktören och

dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar över 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om möjligheten att vid bedömningen av tillförlitlighet också beakta fullgörandet av skyldigheterna i fråga om företag och sammanslutningar som har en direkt eller indirekt koppling till anmälaren och de ansvariga personerna hos denne. Till denna del bör utredningen göras för de tre år som föregått anmälan. Det är alltså inte behövligt att utreda äldre kopplingar än så. Momentet innehåller en hänvisning till 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) som har en förteckning över de enheter, dvs. företag och sammanslutningar, som ska registreras i företags- och organisationsdatasystemet.

Utsträckande av utredningen om tillförlitlighet till anmälares eller, i fråga om en juridisk person som anmälare, de ansvariga personernas övriga företagsverksamhet ska vara beroende av prövning och behövas särskild i sådana fall där det enbart på basis av uppgifterna om anmälares eller dennes ansvariga personer inte går att göra sig en tillräcklig bild för att tillförlitligheten ska kunna bedömas. Exempelvis i en situation där anmälaren är ett nyss bildat aktiebolag eller där betydande ändringar skett i fråga om de ansvariga personerna vid företaget, kan det för att tillförlitligheten ska kunna bedömas vara behövligt att utreda de ansvariga personernas och ägarnas övriga eller tidigare företagsverksamhet. Om skyldigheterna enligt 2 mom. försumrats upprepade gånger eller i betydande grad i anmälares eller de ansvariga personernas övriga eller tidigare företagsverksamhet, kan anmälares eller de ansvariga personerna inte betraktas som tillförlitliga i den mening som avses i bestämmelsen.

Någon utvidgning av utredningen av tillförlitlighet på det sätt som beskrivs i momentet behövs inte, om anmälares och de ansvariga personernas verksamhet varit etablerad i flera års tid och det inte annars heller finns någon orsak att tvivla på deras tillförlitlighet.

10 §. Solvens. I paragrafen definieras vad som i 8 § 1 mom. 4 punkten avses med solvens. Enligt 1 momentet betraktas anmälares inte som solvent om denne enligt uppgifterna i utsköningsregistret eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Enligt 2 mom. ska vid bedömningen av solvens uppmärksamhet fästas vid anmälares ekonomiska ställning. Exempelvis uppgifter i anmälares resultaträkning och balansräkning samt andra uppgifter som beskriver ekonomin, såsom konkurs- och företagssaneringsärenden, ger en bild av den ekonomiska ställningen. När en persons ekonomiska ställning bedöms är väsentliga uppgifter t.ex. uppgifter om inkomster och förmögenhet.

När den ekonomiska ställningen bedöms ska det läggas vikt vid hur länge de ekonomiska svårigheterna varat och hur kännbara ekonomiska svårigheter det är fråga om. Anmälares uppfyller inte kriteriet för solvens heller t.ex. när anmälares har flera efterföljande räkenskapsperioder med förlust bakom sig eller när skuldsättningen är betydande. Skuldsättningen ska vanligen anses betydande t.ex. när företagets skatteskuld i förhållande till omsättningen överstiger 10 procent och det inte har gjorts någon betalningsplan för skötseln av skatteskulden med skattemyndigheten.

Paragrafens 3 mom. är nytt, och där anges vilka som omfattas av solvenskravet i det fall att anmälares är en juridisk person. För att solvenskravet ska uppfyllas när det är fråga om juridiska personer, ska alla parter som räknas upp i bestämmelsen vara solventa. Enligt förslaget gäller kravet på solvens verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt andra

som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar över 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

11 §. Revision samt registrering av bokslut och verksamhetsberättelse. Enligt paragrafens 1 mom. ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet låta utföra revision. På revisionen tillämpas revisionslagen (1141/2015).

Enligt 8 § 1 mom. 6 punkten i den föreslagna lagen är en förutsättning för registrering att anmälan har förmåga att ha hand om kundmedlen. För att det ska kunna säkerställas att kundmedlen hålls åtskilda föreslås det i 2 mom. att revisorn i revisionsberättelsen ska göra ett särskilt uttalande om huruvida den aktör som bedriver indrivningsverksamhet har hållit kundmedlen åtskilda från sina egna medel och förvarat dem på ett tillförlitligt sätt. Förslaget motsvarar 9 § 2 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse om skyldigheten för en aktör som bedriver indrivningsverksamhet att anmäla bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering i handelsregistret inom två månader från det att bokslutet fastställdes. Till anmälan ska fogas en kopia av revisionsberättelsen. Förslaget avviker från bestämmelsen i 10 § 2 mom. i den gällande lagen på det sätt att nuförtiden ska bokslutshandlingar tillställas regionförvaltningsverket.

Till momentet föreslås dessutom en informativ hänvisningsbestämmelse om att om den aktör som bedriver indrivningsverksamhet är ett aktiebolag, ett handelslag eller en stiftelse iakttas vid registrering av bokslutet och verksamhetsberättelsen bestämmelserna i aktiebolagslagen (624/2006), lagen om andelslag (421/2013) och stiftelselagen (487/2015). Bestämmelser om registrering av ett aktiebolags bokslutshandlingar i handelsregistret finns i 8 kap. 10 § i aktiebolagslagen. När det gäller andelslag finns en motsvarande bestämmelse i 8 kap. 10 § i lagen om andelslag. Bestämmelser om registreringen av stiftelsers bokslutshandlingar finns i 5 kap. 5 § i stiftelselagen.

12 §. Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamhet. Paragrafen är ny och den innehåller bestämmelser om skyldigheten för de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet att bevara handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamheten. Bestämmelsen kompletterar de bevaringsskyldigheter som anges i konsumentskyddslagen, i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och i bokföringslagen. Syftet med bestämmelsen är att trygga att regionförvaltningsverkets rätt till information förverkligas när verket utövar tillsyn över dem som bedriver indrivningsverksamhet.

Med handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamheten avses för det första skriftligt material, t.ex. uppdragsavtal, handlingar som gäller grunden för en fordran, betalningspåminnelser, betalningskrav och betalningsplaner. Med skriftligt material som ska bevaras jämställs sådant material i elektronisk form som kan sparas och skrivas ut och ställas till tillsynsmyndighetens förfogande, som t.ex. e-postmeddelandena mellan den som bedriver indrivningsverksamhet och gäldenären.

Handlingarna och uppgifterna ska bevaras i fem års tid från det att indrivningsåtgärderna upphörde. Om handlingarna och uppgifterna på basis av någon annan lag ska bevaras en längre tid än den föreslagna perioden, ska den längre bevaringstiden iakttas.

13 §. Tystnadsplikt. Paragrafen är ny och där föreskrivs om tystnadsplikt i tillämpliga delar på samma sätt som bl.a. i 13 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (853/2016). Tystnadsplikten omfattar alla parter som vid bedrivandet av indrivningsverksamhet har fått veta något om en uppdragsgivares, gäldenärs eller någon annans ekonomiska ställ-

ning eller något som berör personliga förhållanden, såsom hälsotillståndet, eller en affärs- eller yrkeshemlighet. Tystnadsplikten inbegriper både handlingssekretessen och förbudet att röja uppgifter i någon annan form än skriftlig form. Ett undantag utgör sådana situationer där den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag. Ett brott mot tystnadsplikten kan bli föremål för bedömning exempelvis som ett sekretessbrott enligt 38 kap. 1 § eller som sekretessförseelse enligt 38 kap. 2 § i strafflagen (39/1889).

14 §. Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. utövas tillsyn över indrivningsverksamhetens lagenlighet av regionförvaltningsverket. Förslaget motsvarar 10 § 1 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om skyldigheten för en aktör som bedriver indrivningsverksamhet att trots sekretessbestämmelserna på begäran av regionförvaltningsverket ge verket de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen. Trots att handlingarna och uppgifterna innehåller exempelvis affärs- eller yrkeshemligheter ska handlingarna och uppgifterna lämnas till regionförvaltningsverket, om verket behöver handlingarna och uppgifterna för tillsynen. En bestämmelse som motsvarar förslaget finns i 13 § 2 mom. i den gällande lagen.

15 §. Rätt att få uppgifter ur vissa myndighetsregister. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkets rätt att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En förutsättning för att uppgifter kan fås är att de behövs för att utreda anmälares och den ansvariga personens tillförlitlighet eller för strykning ur registret enligt 17 §. De uppgifter om tillförlitlighet som finns i straffregistret kan lämnas ut till regionförvaltningsverket med stöd av 4 a § i straffregisterlagen (770/1993). Förslaget motsvarar i preciserad form 13 § 1 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 2 mom. är nytt. Enligt momentet har regionförvaltningsverket trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få de uppgifter om anmälares betalning av skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller fullgörande av registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut, och om dennes verksamhet, ekonomi och kopplingar vilka behövs för bedömning av tillförlitlighet enligt 9 § och solvens enligt 10 § eller för strykning ur registret enligt 17 §.

Regionförvaltningsverket skulle i samband med utförandet av sina uppgifter för bedömning av tillförlitligheten och solvensen eller strykning ur registret också kunna utnyttja sådana fullgöranderapporter som sammanställs av Enheten för utredning av grå ekonomi. Enligt paragrafens nya 3 mom. har regionförvaltningsverket rätt att få sådana uppgifter som motsvarar uppgifterna enligt 2 mom. också om en i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) avsedd organisation som har koppling till anmälares och om sådana personer som avses i 9 § 3 mom. och 10 § 3 mom. i den föreslagna lagen. Enligt 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi avses med organisation sådana enheter som ska registreras enligt 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001).

Enheten för utredning av grå ekonomi sammanställer fullgöranderapporter endast på begäran av en myndighet och för de användningsändamål som anges i lag. Det regionförvaltningsverk som begärt fullgöranderapport bedömer själv vilken betydelse som rapporten ska ges när verket bedömer soliditeten hos den som bedriver indrivningsverksamhet eller överväger om denne ska strykas ur registret.

Paragrafens 4 mom. är nytt. Enligt momentet får de uppgifter som avses i 2 och 3 mom. hämtas genom en teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen sekretessplikten är avsedd att skydda.

16 §. Tvångsmedel. Enligt paragrafens 1 mom. ska regionförvaltningsverket förbjuda indrivningsverksamhet som utövas utan registrering i strid med denna lag. Regionförvaltningsverket kan av särskilda skäl också rikta förbudet mot en person som är anställd hos en aktör som bedriver indrivningsverksamhet eller någon annan som handlar för dennes räkning. En bestämmelse som motsvarar förslaget finns i 11 § 1 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om de tvångsmedel som regionförvaltningsverket förfogar över. Första meningen i 2 mom. motsvarar till sitt innehåll huvudsakligen 11 § 2 mom. i den gällande lagen. Enligt förslaget kan regionförvaltningsverket uppmana en aktör som bedriver indrivningsverksamhet att fullgöra sin skyldighet inom viss tid, om denne försummar sin skyldighet enligt 7 § 3 mom. att anmäla ändringar i de uppgifter som finns i registret eller byte av ansvarig person eller den i 11 § 1 mom. föreskrivna skyldighet som gäller revisor.

Andra och tredje meningen i momentet är nya. Enligt förslaget får regionförvaltningsverket ge en aktör som bedriver indrivningsverksamhet en varning, om den som ansvarar för indrivningsverksamheten försummar övervakningsskyldigheten enligt 4 § 2 mom. eller om den aktör som bedriver indrivningsverksamheten försummar skyldigheten enligt 12 § eller 14 § 2 mom. att bevara handlingar och uppgifter eller den skyldighet att ge uppgifter till regionförvaltningsverket som följer av 14 § 2 mom. Om försummelseerna är allvarliga och om de upprepas trots uppmaning eller varning, får regionförvaltningsverket förbjuda aktören som bedriver indrivningsverksamhet att bedriva verksamhet helt eller delvis för viss tid. I fall med allvarliga försummelse kan alltså regionförvaltningsverket belägga en aktör som bedriver indrivningsverksamhet omedelbart med temporärt verksamhetsförbud. Den maximala längden på ett verksamhetsförbud är sex månader. Ett verksamhetsförbud för en viss tid kan vara på sin plats t.ex. då den som bedriver indrivningsverksamhet helt har försummat sin skyldighet att bevara handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamheten eller då den ansvariga personen trots en given varning upprepade gånger försummat sin övervakningsskyldighet.

Regionförvaltningsverket kan beroende på försummelsens art och omfattning förbjuda antingen indrivningsverksamheten i dess helhet eller endast en del av indrivningsverksamheten, t.ex. indrivningsverksamheten på ett visst verksamhetsställe.

I paragrafens 3 mom. finns bestämmelser om vite. Förslaget motsvarar i huvudsak 11 § 3 mom. i den gällande lagen. I förslaget upprepas för det första för tydlighetens skull den behörighet som enligt 20 § i lagen om regionförvaltningsverk (896/2009) ankommer på ett regionförvaltningsverk, nämligen att förena en uppmaning eller ett förbud med vite. Enligt paragrafen i fråga har regionförvaltningsverket rätt, men inte någon skyldighet, att förelägga vite. I 3 mom. föreskrivs dessutom att regionförvaltningsverket ska förena ett förbud som avses i 1 mom. med vite, om det inte av särskilda skäl är onödigt eller regionförvaltningsverket anser att förfarandet ska bedömas i enlighet med 18 § 1 mom. Eftersom syftet med ett förbud är att avbryta sådan indrivningsverksamhet som bedrivs i strid med lagens bestämmelser, är det också motiverat att en kort frist fastställs för iakttagandet av förbudet. Regionförvaltningsverket har prövningsrätt i fråga om det huruvida man ska ingripa mot indrivningsverksamhet som bedrivs i strid med lag genom förbud som förenas med vite eller huruvida saken bör undersökas som eventuell indrivningsverksamhetsförseelse. Enligt momentets hänvisningsbestämmelse finns bestämmelser om vite i övrigt i viteslagen (1113/1990). Hänvisningen gäller också vitesbeloppet. Enligt 8 § i viteslagen ska vitesbeloppet bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades betalningsförmåga och övriga omständig-

heter som inverkar på saken. På vitesbeloppet inverkar således åtminstone den olovligt bedrivna indrivningsverksamhetens omfattning, omsättningens storlek hos den som bedriver olovlig indrivningsverksamhet samt inställningen hos den som bedriver indrivningsverksamhet till de uppmaningar som tillsynsmyndigheten tidigare har gett denne med stöd av den föreslagna lagen.

I 23 § i viteslagen föreskrivs det om delgivning av ett förbud som har förenats med vite. Förfarandet med mottagningsbevis torde i allmänhet vara det ändamålsenligaste delgivningssättet. I sitt beslut kan regionförvaltningsverket fastställa en viss tid för den som bedriver indrivningsverksamhet inom vilken denne ska verkställa de ändringar som förbudsbeslutet förutsätter.

17 §. Strykning ur registret. I paragrafen finns bestämmelser om strykning ur registret. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Enligt paragrafens 1 punkt ska regionförvaltningsverket stryka en aktör som tidigare bedrivit indrivningsverksamhet men som har upphört med sin verksamhet ur registret. Detsamma gäller enligt paragrafens 2 punkt en aktör som bedriver indrivningsverksamhet men som inte längre uppfyller förutsättningarna för registrering enligt 8 § 1 mom. 1–4 och 6 och 7 punkten. Ur registret ska strykas exempelvis en aktör som bedriver indrivningsverksamhet men vars hemort har ändrats så att den ligger utanför Europeiska ekonomiska området, med undantag av sådana som bedriver indrivningsverksamhet på basis av ett särskilt tillstånd att idka näring i Finland som beviljats av Patent- och registerstyrelsen. Ur registret ska likaså strykas en aktör som bedriver indrivningsverksamhet och som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att bedriva indrivningsverksamhet.

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska enligt paragrafens 3 punkt strykas ur registret också om denne bedriver indrivningsverksamhet som ombud för någon annan. Att fungera som ombud för någon annan utgör enligt 8 § 2 mom. också ett hinder för registrering.

Enligt paragrafens 4 punkt ska regionförvaltningsverket ur registret stryka en aktör som bedriver indrivningsverksamhet om denna inte längre i sin tjänst har en i 8 § 1 mom. 5 punkten avsedd person som ansvarar för indrivningsverksamheten och som uppfyller de villkor som anges i 4 § 1 mom. och om den aktör som bedriver indrivningsverksamhet trots uppmaning från regionförvaltningsverket inte har anmält en ny ansvarig person.

I paragrafens 5 punkt föreskrivs att en aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska strykas ur registret också i det fall att denne redan tidigare med stöd av 16 § 2 mom. har meddelats verksamhetsförbud för viss tid, men det i verksamheten hos aktören eller hos den för indrivningsverksamheten ansvariga personen förekommit allvarliga eller upprepade försummelser vilka har fortsatt också efter det att aktören har kunnat återuppta sin verksamhet.

18 §. Sökande av ändring i beslut av regionförvaltningsverket. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att regionförvaltningsverkets beslut i ärenden som avses i 16 och 17 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). En bestämmelse som motsvarar förslaget finns i 14 § 1 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att i andra beslut av regionförvaltningsverket får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). I ett beslut som har fattats med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om överklagande av beslut som gäller föreläggande och utdömmande av vite finns i viteslagen. Förslaget motsvarar 14 § 2 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Förslaget motsvarar 14 § 3 mom. i den gällande lagen.

Enligt paragrafens 4 mom. ska beslut om strykning ur registret och verksamhetsförbud för viss tid iakttas även om de överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Den gällande lagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse.

19 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. I paragrafens 1 mom. finns en bestämmelse om tidpunkten för lagens ikraftträdande och i 2 mom. en bestämmelse om upphävande av lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet.

Enligt paragrafens 3 mom. kan Regionförvaltningsverket i Södra Finland ta en registeranmälan för behandling före ikraftträdandet av denna lag och den som gjort anmälan kan registreras i registret över dem som bedriver indrivningsverksamhet när lagen träder i kraft. Syftet med bestämmelsen är att hindra en stor anhopning av registeranmälningar vid tidpunkten för lagens ikraftträdande.

Enligt paragrafens 4 mom. får den som vid denna lags ikraftträdande bedriver sådan verksamhet som enligt denna lag kräver registrering fortsätta verksamheten tills beslut om anteckning i registret eller avslag på registeransökan har fattats. En förutsättning för fortsatt verksamhet är dock att en i 7 § 1 mom. avsedd registeranmälan har gjorts inom sex månader från lagens ikraftträdande. Syftet med bestämmelsen är att reservera dem som med stöd av gällande bestämmelse bedriver indrivningsverksamhet en tillräckligt lång tid för ordnande av registreringen utan att verksamheten behöver avbrytas.

Enligt paragrafens 5 mom. kan regionförvaltningsverket på begäran registrera en i 4 § 1 mom. avsedd aktör som bedriver indrivningsverksamhet även om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten i fråga inte har en i 4 § 1 mom. föreskriven kännedom om lagstiftningen som visats genom lämplig examen. En ytterligare förutsättning är att den aktör som bedriver indrivningsverksamhet är innehavare av koncession som avses i 1 § 1 mom. i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet.

Det krav angående kännedom om lagstiftningen som ställs på den ansvariga personen är strängare än de nuvarande kraven på yrkesskicklighet, och alla aktörer som bedriver indrivningsverksamhet har inte i sin tjänst en person som avlagt en lämplig examen. Övergångsbestämmelsen i momentet gäller endast yrkeskompetensen för en ansvarig person, men däremot inte de allmänna behörighetsvillkor som uppställts i 4 § 1 mom.

1.2 Lagen om indrivning av fordringar

10 a §. Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar. Det föreslås en teknisk justering av 1 mom. 5 punkten. Laghänvisningen i punkten föreslås bli ändrad så att den avser 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i den föreslagna lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

1.3 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. Tillämpningsområde. Hänvisningen i 1 mom. 20 punkten till innehavaren av koncession för indrivningsverksamhet enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet föreslås

bli ändrad så att den avser de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

1.4 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

6 §. *Syftet med fullgöranderapporter.* Det föreslås att det görs en teknisk justering av 1 mom. 22 punkten eftersom det föreslås att en ny 23 punkt fogas till momentet. Enligt den föreslagna 23 punkten ska fullgöranderapporter utarbetas till stöd för utredning av de uppgifter som enligt 9, 10 och 17 § i den föreslagna lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/) hör till regionförvaltningsverket och som gäller bedömning av tillförlitligheten och soliditeten av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet och strykning ur registret. För att nämnda uppgifter ska kunna skötas kan regionförvaltningsverket be Enheten för utredning av grå ekonomi att utarbeta en fullgöranderapport.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft under 2018.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

3.1 Näringsfrihet

Enligt gällande lag är bedrivandet av indrivningsverksamhet beroende av tillstånd. I sitt utlåtande över förslaget till lag om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet konstaterade grundlagsutskottet att i regeringspropositionen har tillståndsplikten för indrivningsverksamhet motiverats med säkerställande av att den som bedriver indrivningsverksamhet är tillförlitlig, yrkeskunnig och solvent. Utskottet omfattade denna syn och ansåg att det bakom tillståndsplikten i detta fall ligger sådant godtagbart syfte som förutsätts i de allmänna lärorna om tillåtelse att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 35/1998 rd).

I propositionen föreslås det att tillståndsplikten för indrivningsverksamhet ska slopas och att ett registreringsförfarande ska införas. I propositionens första lagförslag föreslås att bedrivande av indrivningsverksamhet ska vara en näring som kräver registrering. Enligt lagförslaget får indrivningsverksamhet bedrivas endast av en fysisk eller juridisk person som har antecknats i det register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som förs av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Den registreringsskyldighet som utgör en förutsättning för idkande av näringsverksamhet innebär ingripande i den näringsfrihet som anges i 18 § 1 mom. i grundlagen, varför förslaget bör bedömas ur denna synpunkt.

I grundlagsutskottets praxis har en registreringsplikt konstitutionellt jämförts med tillståndsplikt (GrUU 15/2008 rd, GrUU 45/2001 rd och GrUU 24/2000 rd). En reglering som denna måste också uppfylla övriga allmänna krav på en lag som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna. Begränsningarna i näringsfriheten ska vara exakta och noggrant avgränsade. Det väsentliga innehållet i begränsningarna, såsom deras omfattning och villkoren för dem, ska framgå av lagen. När det gäller innehållet i regleringen är det viktigt att bestämmelserna om förutsättningarna för registrering garanterar en tillräcklig förutsebarhet i myndigheternas verksamhet. I vilken utsträckning myndigheternas befogenheter bestäms utifrån s.k. bunden prövning spelar också en viss roll (GrUU 15/2008 rd och GrUU 33/2005 rd).

Den lag som nu föreslås bygger på de synpunkter som framförs i grundlagsutskottets utlåtande över propositionen med förslag till lag om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (GrUU 35/1998 rd). Det anses behövt att registrera dem som bedriver indrivningsverksamhet för att det skulle vara möjligt att säkerställa deras yrkeskompetens, tillförlighet och solvens. Målet är

samtidigt att underlätta den övervakning som inriktar sig på dem som bedriver indrivningsverksamhet och förebygga grå ekonomi. De föreslagna förutsättningarna för registrering är exakta och noggrant avgränsade. Registreringen ska inte vara förenad med ändamålsenlighetsprövning, utan var och en som gör en anmälan ska antecknas i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, om de förutsättningar som föreskrivs i lag är uppfyllda. Det ska vara möjligt att begära omprövning av beslutet att förvägra registrering. I ett beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

I 17 § i propositionens första lagförslag föreslås att det ska föreskrivas om förutsättningarna för strykning ur registret. Grundlagsutskottet har ansett strykning ur registret vara en myndighetsåtgärd som ingriper kraftfullare i individens rättsliga ställning än avslag på en ansökan om registrering. Därför har utskottet ansett att det för att lagstiftningen ska vara proportionerlig är nödvändigt att möjligheten till strykning ur registret kopplas till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och till att eventuella anmärkningar och varningar till den som antecknats i registret inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats (GrUU 43/2013 rd, GrUU 17/2012 rd och GrUU 58/2010 rd). Dessa krav har beaktats i lagförslaget.

3.2 Skyddet av personuppgifter

Enligt 6 § i regeringspropositionens första lagförslag får regionförvaltningsverket lämna ut personuppgifter ur registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet så att de görs allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. I ett datanät får uppgifter om varningar som utfärdats till fysiska personer samt uppgifter om förelägganden och förbud som förstärkts med vite enligt förslaget bara sökas med enkel sökning där sökvillkoret är personens namn. Utlämnande av personbeteckning förutsätter dock att uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform. En ytterligare förutsättning är att mottagaren har lagbaserad rätt att behandla personbeteckningar.

Förslaget innebär ingripande i integritetsskyddet och skyddet av personuppgifter. Vid granskningen av sådan lagstiftning har grundlagsutskottet allmänt ansett att regleringen bör bedömas med avseende på 10 § i grundlagen. Enligt 10 § 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om skyddet för personuppgifter genom lag.

Grundlagsutskottet har ansett att det är möjligt att offentliggöra personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst, om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskydd och de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 65/2014 rd och GrUU 32/2008 rd).

Alla personuppgifter kräver inte skydd av samma slag. Traditionellt har mer känsliga uppgifter, såsom personbeteckningar, skyddats noggrannare än övriga personuppgifter. Å andra sidan kan det av andra vägande skäl finnas behov att i begränsad utsträckning möjliggöra tillgång till fysiska personers kontaktuppgifter. Det kan exempelvis finnas behov av att kontrollera en fysisk persons rätt att bedriva indrivningsverksamhet och få information om vem som är ansvarig person för indrivningsverksamheten.

Grundlagsutskottet har upprepade gånger ansett att det i ett webbaserat personregister inte går att söka uppgifter på stora grupper utan till exempel bara genom enskild sökning. En sådan avgränsning ansågs vara en förutsättning för att lagförslaget kunde behandlas i vanlig lagstiftningsordning när utskottet granskade en ganska omfattande proposition som möjliggjorde inrättandet av en ganska omfattande informationstjänst som innehåller uppgifter om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (GrUU 32/2008 rd). Den nu föreslagna möjligheten att lämna ut uppgifter om aktörer som bedriver indrivningsverksamhet via ett elektroniskt da-

RP 206/2017 rd

tanät skiljer sig från den informationstjänst som inbegriper sökning av uppgifter om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eftersom det i det sistnämnda fallet alltid är fråga om fysiska personer. Däremot är de aktörer som bedriver indrivningsverksamhet nästan utan undantag juridiska personer. Visserligen ska registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet innehålla också personuppgifter, exempelvis namnet på och personbeteckningen för den person som ansvarar för indrivningsverksamheten och en enskild näringsidkare. Personbeteckningen ska dock inte finnas allmänt tillgänglig via ett elektroniskt datanät.

När det gäller fysiska personer som bedriver indrivningsverksamhet är det fråga om idkande av näring, och det ligger i verksamhetsutövarnas intresse att eventuella kunder hittar aktörens kontaktuppgifter så lätt som möjligt.

Av ovan angivna skäl uppfyller lagförslag nummer ett de krav som ställs på reglering som inskränker de grundläggande fri- och rättigheterna, och lagen kan således stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Indrivningsverksamhet

Med indrivningsverksamhet avses i denna lag indrivning av fordringar för någon annans räkning samt indrivning av egna fordringar i fall där det är uppenbart att fordringarna har övertagits endast för indrivning.

2 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

- 1) tillfällig indrivningsverksamhet, om indrivningsverksamheten inte marknadsförs,
- 2) indrivningsverksamhet som en sammanslutning eller en stiftelse där staten, en kommun, en samkommun eller en församling har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1336/1997) bedriver för en annan sammanslutnings eller stiftelses räkning som har motsvarande ställning eller för statens, kommunens, samkommunens eller församlingens räkning,
- 3) indrivning av en sammanslutnings eller en stiftelses fordringar, om uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten hör till samma i bokföringslagen avsedda koncern eller om samma fysiska person har bestämmande inflytande över både uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten,
- 4) indrivningsverksamhet som bedrivs av ett i 4 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt,
- 5) indrivningsverksamhet som bedrivs av advokater eller deras biträden,
- 6) sådan indrivning av ett dödsbos fordringar som en delägare i dödsboet eller boutredningsmannen utför,
- 7) sådan indrivning av ett konkursbos fordringar som konkursboets boförvaltare utför,
- 8) näringsidkare som etablerat sig i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som tillfälligt bedriver indrivningsverksamhet i Finland.

Bestämmelserna i 1 mom. 3, 6 och 7 punkten tillämpas dock inte, om det är uppenbart att fordran har överförs till uppdragsgivaren, dödsboet eller konkursboet endast för indrivning.

3 §

Rätt att bedriva indrivningsverksamhet

Indrivningsverksamhet får bedrivas endast av en sådan enskild näringsidkare eller juridisk person som har registrerat sig som aktör som bedriver indrivningsverksamhet enligt denna lag.

4 §

Ansvarig person

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska i sin tjänst ha en för indrivningsverksamheten ansvarig person som är myndig och tillförlitlig, som inte har försatts i konkurs, vars handlingsbehörighet inte har begränsats och för vilken det inte har förordnats en intressebevakare. Den ansvariga personen ska ha en genom lämplig examen visad kännedom om den lagstiftning som behövs vid bedrivandet av indrivningsverksamhet. Om en aktör som bedriver indrivningsverksamhet är en fysisk person, kan han eller hon själv vara den ansvariga person som avses i denna paragraf.

Den ansvariga personen är skyldig att se till att god indrivningssed iakttas i indrivningsverksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs lagenligt. Den ansvariga personen ska dessutom sörja för att de personer som deltar i indrivningsverksamheten har sådan tillräcklig yrkesskicklighet som uppgiften kräver.

5 §

Registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

Regionförvaltningsverket i Södra Finland, nedan regionförvaltningsverket, för ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (*registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet*).

I registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet antecknas

1) om aktören är en enskild näringsidkare dennes fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid, samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där indrivningsverksamhet bedrivs,

2) om aktören är en juridisk person dennas firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där indrivningsverksamhet bedrivs,

3) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för den person som ansvarar för indrivningsverksamheten och för i 9 § 3 mom. avsedda personer,

4) datum för registreringen,

5) till aktören som bedriver indrivningsverksamhet riktade varningar som meddelats med stöd av 16 § 2 mom. och sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite,

6) skälet till och tidpunkten för strykning ur registret.

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 16 § 1 mom. att bedriva indrivningsverksamhet utan registrering. En sådan uppgift samt uppgiften om i 2 mom. 5 punkten avsedda sanktioner ska strykas ur registret när fem år har förflutit från utgången av det år då förbudet meddelades eller någon annan sanktion fastställdes.

6 §

Utlämnande av uppgifter

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet lämnas ut i form av utskrifter, göras allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämnas ut på något annat sätt i elektronisk form. I ett offentligt datanät får uppgifter om fysiska personer enligt 5 § 1 mom. 5 punkten bara sökas med enkel sökning där sökvillkoret är personens namn.

Personbeteckningar får dock lämnas ut med stöd av denna lag endast om uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform och om mottagaren med stöd av 13 § i personuppgiftslagen (523/1999) eller med stöd av någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar.

7 §

Registeranmälan och anmälan om ändringar

Den som har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet ska göra en anmälan till regionförvaltningsverket för anteckning i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (*anmälare*). Registeranmälan ska innehålla

- 1) de uppgifter som avses i 5 § 2 mom. 1 och 2 punkten,
- 2) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten samt en utredning över den ansvariga personens kändedom om lagstiftning enligt 4 § 1 mom.,
- 3) den ansvariga personens samtycke till uppgiften,
- 4) uppgift om de personer som avses i 9 § 3 mom.,
- 5) en utredning över hur anmälarerna ämnar se till att de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning (*kundmedel*) och de egna medlen hålls åtskilda samt att kundmedlen förvaras på ett tillförlitligt sätt,
- 6) en utredning över hur anmälarerna ämnar säkerställa att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

Anmälarerna ska på regionförvaltningsverkets begäran också lämna andra uppgifter som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska utan dröjsmål anmäla ändringar i de i registret införda uppgifterna till regionförvaltningsverket. Anmälan om byte av den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten ska göras inom en månad från det att den föregående ansvariga personens uppdrag upphört. Dessutom ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet göra en anmälan till regionförvaltningsverket när verksamheten upphör.

8 §

Förutsättningar för registrering

Regionförvaltningsverket ska registrera anmälarerna som aktör som bedriver indrivningsverksamhet, om

- 1) anmälarerna har rätt att idka näring i Finland,
- 2) anmälarerna inte har försatts i konkurs och, om anmälarerna är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder och inte fått sin handlingsbehörighet begränsad och någon intressebevakare inte förordnats för honom eller henne,
- 3) anmälarerna är tillförlitliga,
- 4) anmälarerna är solvent,
- 5) anmälarerna har anmält en person som uppfyller förutsättningarna enligt 4 § 1 mom. som ansvarig för indrivningsverksamheten,
- 6) anmälarerna har förmåga att ha hand om kundmedlen,
- 7) anmälarerna har förmåga att se till att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på behörigt sätt.

Regionförvaltningsverket får vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att anmälarerna har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet såsom ombud för någon annan.

9 §

Tillförlitlighet

Anmälaren eller den för indrivningsverksamheten ansvariga personen betraktas inte som tillförlitlig, om

1) denne genom en lagakraftvunnen dom under de fem senaste åren före bedömningen av tillförlitlighet har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren före bedömningen har dömts till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att denne är uppenbart olämplig för att bedriva indrivningsverksamhet, för att äga en sammanslutning eller stiftelse som bedriver indrivningsverksamhet eller för att vara styrelsemedlem eller ersättare, verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör eller på annat sätt medlem av högsta ledningen eller vara ansvarig person för indrivningsverksamheten i en sådan sammanslutning,

2) denne annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en i 1 punkten avsedd uppgift.

Anmälaren betraktas inte heller som tillförlitlig om denne under de senaste tre åren före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat att betala skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller att fullgöra sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut.

Om anmälaren är en juridisk person, gäller tillförlitlighetskravet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar över 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag. För att tillförlitligheten ska kunna bedömas kan sådana omständigheter som avses i 2 mom. utredas om sådana i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) avsedda registrerade företag eller organisationer som har en direkt eller indirekt koppling till anmälaren eller de personer som nämns ovan i detta moment.

10 §

Solvens

Anmälaren betraktas inte som solvent om denne enligt uppgifterna i utskökningsregistret eller annan utredning är oförmögen att svara för sina ekonomiska åtaganden.

Vid bedömningen av solvens ska regionförvaltningsverket ta hänsyn till anmälares ekonomiska ställning.

Om anmälaren är en juridisk person, gäller solvenskravet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar över 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

11 §

Revision samt registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska låta utföra revision. På revisionen tillämpas revisionslagen (1141/2015).

RP 206/2017 rd

Utöver vad som föreskrivs i revisionslagen ska revisionsberättelsen innehålla ett särskilt uttalande om huruvida den aktör som bedriver indrivningsverksamhet har hållit kundmedlen avskilda från sina egna medel och förvarat dem på ett tillförlitligt sätt.

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska anmäla sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse för registrering i handelsregistret inom två månader från det att bokslutet fastställdes. Till anmälan ska fogas en kopia av revisionsberättelsen. Om den aktör som bedriver indrivningsverksamhet är ett aktiebolag, ett handelslag eller en stiftelse iaktas vid registrering av bokslutet och verksamhetsberättelsen dock bestämmelserna i aktiebolagslagen (624/2006), lagen om andelslag (421/2013) eller stiftelselagen (487/2015).

12 §

Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamhet

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska bevara handlingar och uppgifter som gäller indrivningsverksamheten i fem år från det att indrivningsåtgärderna upphörde, om inte en längre bevaringstid föreskrivs någon annanstans i lag.

13 §

Tystnadsplikt

En aktör som vid bedrivandet av indrivningsverksamhet fått veta något om en uppdragsgivares, gäldenärs eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

14 §

Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av regionförvaltningsverket.

Trots sekretessbestämmelserna ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet på begäran ge regionförvaltningsverket de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

15 §

Rätt att få uppgifter ur vissa myndighetsregister

Regionförvaltningsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om anmälaren, den för indrivningsverksamheten ansvariga personen eller en person som avses i 9 § 3 mom. i denna lag är tillförlitlig eller för strykning ur registret enligt 17 §. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

Regionförvaltningsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag få de uppgifter om anmälarens betalning av skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller fullgörande av registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till avgifter som Tullen tar ut, och om dennes verksamhet, ekonomi och kopplingar vilka behövs för bedömning av tillförlitlighet enligt 9 § och solvens enligt 10 § eller för strykning ur registret enligt 17 §.

RP 206/2017 rd

Regionförvaltningsverket har rätt att få sådana uppgifter som motsvarar uppgifterna enligt 2 mom. också om en i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) avsedd organisation som har koppling till anmälaren och om sådana personer som avses i 9 § 3 mom. och 10 § 3 mom. i denna lag.

De uppgifter som avses i 2 och 3 mom. får hämtas genom en teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen sekretessplikten är avsedd att skydda.

16 §

Tvångsmedel

Regionförvaltningsverket ska förbjuda indrivningsverksamhet som i strid med denna lag bedrivs utan registrering. Förbudet kan, om det föreligger särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är i tjänst hos en aktör som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som handlar för den personens räkning.

Om en aktör som bedriver indrivningsverksamhet försummar anmälningskyldighet enligt 7 § 3 mom. eller försummar att iaktta 11 § 1 mom., kan regionförvaltningsverket uppmana denne att fullgöra sin skyldighet inom viss tid. Om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten försummar en för den ansvariga personen i 4 § 2 mom. föreskriven skyldighet eller om den aktör som bedriver indrivningsverksamheten försummar en skyldighet enligt 12 § eller 14 § 2 mom., får regionförvaltningsverket ge aktören en varning. Om försummelse är allvarliga och de upprepas trots uppmaning eller varning, får regionförvaltningsverket förbjuda aktören att bedriva indrivningsverksamhet helt eller delvis för viss tid, dock för högst sex månader.

Regionförvaltningsverket får förena en uppmaning eller ett förbud enligt 2 mom. med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska dock förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är onödigt.

17 §

Strykning ur registret

Regionförvaltningsverket ska stryka en aktör som bedriver indrivningsverksamhet ur registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, om

- 1) aktören har upphört med att bedriva indrivningsverksamhet,
- 2) förutsättningarna för registrering i 8 § 1 mom. 1–4, 6 eller 7 punkten inte längre uppfylls,
- 3) aktören bedriver indrivningsverksamhet som ombud för någon annan,
- 4) aktören inte längre i sin tjänst har en i 8 § 1 mom. 5 punkten avsedd person som ansvarar för indrivningsverksamheten och aktören trots uppmaning från regionförvaltningsverket inte anmält en ny ansvarig person,
- 5) det i verksamheten hos aktören eller den för indrivningsverksamheten ansvariga personen förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och aktören redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för viss tid som gäller samma grund.

18 §

Sökande av ändring i beslut av regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverkets beslut i ärenden som avses i 16 och 17 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I andra beslut av regionförvaltningsverket får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). I ett beslut som har fattats med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om överklagande av beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut enligt denna lag om strykning ur registret och verksamhetsförbud för viss tid ska iaktas även om de överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

19 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999).

En registeranmälan kan tas till behandling före ikraftträdandet av denna lag och anmälan registreras i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet när lagen träder i kraft.

Den som vid denna lags ikraftträdande bedriver sådan indrivningsverksamhet som kräver registrering enligt denna lag får fortsätta med verksamheten tills beslut om anteckning i registret har fattats, om registeranmälan görs inom sex månader från ikraftträdandet.

Regionförvaltningsverket kan på begäran registrera en i 4 mom. avsedd aktör som bedriver indrivningsverksamhet även om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten i fråga inte har den kännedom om lagstiftningen som föreskrivs i 4 § 1 mom., om aktören är innehavare av koncession som avses i 1 § 1 mom. i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet.

2.

Lag

om ändring av 10 a § i lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 10 a § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 31/2013, som följer:

10 a §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Vid indrivning av en konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

5) ett betalningskrav enligt 5 §, högst 5 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet i enlighet med 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 2 § 1 mom. 20 punkten som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

20) aktörer som bedriver indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/),

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 22 punkten, sådan den lyder i lag 923/2017, och
fogas till 6 § 1 mom. i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010), sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 923/2017 och 1112/2017, en ny 23 punkt som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

-
- 22) skötsel av de uppgifter som avses i 14, 17 och 18 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017),
23) uppgifter som avses i 9, 10 och 17 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver in-drivningsverksamhet (/).
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 1 februari 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Arbetsminister Jari Lindström

2.

Lag

om ändring av 10 a § i lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 10 a § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 31/2013, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §

10 a §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Vid indrivning av en konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

Vid indrivning av en konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

5) ett betalningskrav enligt 5 §, högst 5 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet i enlighet med 1 § 3 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om tillståndspflicht för indrivningsverksamhet (517/1999),

5) ett betalningskrav enligt 5 §, högst 5 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet i enlighet med 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 2 § 1 mom. 20 punkten som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

2 §

2 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

Denna lag tillämpas på

20) innehavare av koncession för indrivningsverksamhet enligt 1 § 1 mom. i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999),

20) aktörer som bedriver indrivningsverksamhet enligt lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 22 punkten, sådan den lyder i lag 923/2017, och
fogas till 6 § 1 mom. i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010), sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 923/2017 och 1112/2017, en ny 23 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

22) skötsel av de uppgifter som avses i 14, 17 och 18 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017).

22) skötsel av de uppgifter som avses i 14, 17 och 18 § i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017),

23) uppgifter som avses i 9, 10 och 17 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .